

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Christianssands Katedralskole

Aarsberetning
for
skoleaaret 1900—1901.

ved
skolens rektor.

1901.

Christianssands aktiebogtrykkeri
ved Jul Rustad

Kristianssands kathedralskole.

Aarsberetning

for

skoleaaret 1900–1901

ved

skolens rektor.

1901.

Christianssands aktiebogtrykkeri
ved Jul. Rustad.

I. Skolens forstanderskab

bestod foruden af *rektor* ex officio — af overretssagfører *Vogt* som repræsentant for overstyret samt de kommunevalgte medlemmer: Bankdirektør *Sigveland* (siden 1. jan. 1884), stiftsprovst *Piene* (siden 1. jan. 1894) og bestyrer af Tordenskjoldsgadens folkeskole *Førgensen* (siden april 1898).

Efterat overretssagfører *Vogt* paa grund af udnævnelse til sorenskriver i Larvik var udtraadt af forstanderskabet, blev i hans sted som repræsentant for overstyret beskikket byfoged *Hagemann*, og da senere bankdirektør *Sigveland* paa grund af sin høie alder bad sig entlediget som medlem af forstanderskabet, blev i hans sted indvalgt grosserer *Torgvir Sigveland*.

Rektor var forstanderskabets formand, sagfører *Vogt* dets næstformand.

II. Lærerpersonalet.

Sommerfelt, Karl Linnée, rektor. Født 1834. Cand. mag. 1859. Klasselærer ved Lillehammer skole 1860. Adjunkt ved Bergens kathedralskole 27. febr. 1864. Overlærer sammesteds 1880. Overlærer ved Kristiania kathedralskole 1882. Kst. rektor ved Kongsberg skole 1888. Kst. rektor ved Larviks skole 27. jan. 1894. Efter denne skoles nedlæggelse som statsskole atter overlærer ved Kristiania skole 1894—95. Rektor ved Krisfianssands skole ved dept.s konstitution 1. sept. 1895, ved kgl. konstitution 14. decbr. samme aar.

- Ullmann, Axel Conradin*, overlærer. Født 1840. Cand. mag. 1868. Lærer ved Gjertsens skole Kristiania 1865—67, ved Fredriksstads latin- og realskole 1869—73. Bestyrer af Kragerø kommunale middelskole 1873—96. Konstitueret som overlærer ved Kristianssands skole 1. aug. 1896.
- Gjessing, Alfred*, overlærer. Født 1849. Cand. philol. 1873. Timelærer ved Kristiania katedralskole 1874—75. Adjunkt ved Kristianssands katedralskole 1876. Kst. overlærer 19. marts 1898. Bibliothekar ved skolens offentlige bibliotek 1881.
- Sagen, Lyder Kristian*, overlærer. Født 1851. Cand. mag. 1875. Lærer ved Halvorsens skole i Stavanger 1871—72 og 73—74. Klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1876. Adjunkt ved samme skole 1877. Overlærer 1. april 1900.
- Hougen, Knut Johannes*, overlærer. Født 1854. Cand. real. 1879. Lærer ved Gjertsens skole i Kristiania 1876—80. Timelærer ved Kristiania katedralskole 1879—80. Adjunkt ved Kristianssands skole 16. febr. 1880. Overlærer 1. april 1900.
- Schønheyder, Carl Mathias*, adjunkt. Født 1844. Cand. mag. 1871. Klasselærer ved Kristianssands skole 1874. Adjunkt 1876.
- Munch, Peter Anker Ragnvald*, adjunkt. Født 1853. Cand. mag. 1880. Klasselærer ved Trondhjems katedralskole 1882—92; konst. adjunkt ved Larviks middelskole 1892; opsagt 1894 paa grund af skolens nedlæggelse som statskole; siden vikar ved Kristiania katedralskole, samt — fra novbr. til skoleaarets udgang — ved Fredriksstads høiere kommunale skole. 1895 konstitueret adjunkt ved Kristianssands katedralskole.
- Grønvold, Didrik Hegermann*, adjunkt. Født 1855. Cand. mag. 1881. Tredielærer ved den Tordenskjoldske skole i Holmestrand 1881—82. Lærer ved Hambros middelskole og gymnasium 1882—95. Konst. adjunkt ved Kristianssands skole fra 1. aug. 1895.
- Hougen, Paul Fredrik*, adjunkt. Født 1863. Cand. real. 1887.

Vikar ved Wieses latin- og realskole 1885, ved Kragerø folkeskole 1887—88, ved Mandals middelskole høsten 1888 til nytaar 1889. Lærer ved Hammerfest middelskole fra nytaar 1889 til sommeren 1891. Andenlærer ved den Tordenskjoldske middelskole i Holmestrand 1891—95. Klasselærer ved Kristianssands kathedralskole 1895—96. Udnævnt til adjunkt ved samme skole 7. marts 1896.

Johansen, Sigvart Marius, adjunkt. Født 1859. Cand. mag. 1890. Klasselærer ved Kristianssands kathedralskole 1881. Konst. adjunkt 19. marts 1896. Siden 1896 skolens sekretær.

Heuch, Peter Andreas, adjunkt. Født 1865. Cand. theol. 1890. Vikar for andenlæreren ved Kristianssands seminarium febr.—juli 1891. Lærer ved Tvedestrand's middelskole 1892—95. Lærer ved frk. Bonnevie's pigeskole Kristiania 1896—98. Cand. mag. 1897. Adjunkt ved Kristianssands kathedralskole 6. oktbr. 1898.

Eilifsen, Herman August, adjunkt. Født 1864. Cand. mag. 1892. Timelærer ved Kristiania kathedralskole 1892—93; ved Molde middelskole 1893—94. Klasselærer ved Kristianssands skole 1894. Adjunkt sammesteds 1. april 1900.

Hesselberg, Iver. Født 1862. Afgangsexamen fra Trondhjems tekniske læreanstalt 1880. Matematisk-naturvdskl. lærerexamen 1888. Observatør ved den norske polarstation i Alten 1882—83; andenlærer ved den Tordenskjoldske skole i Holmestrand 1887—91, lærer ved Otto Andersens latin- og realskole Kristiania 1891—1900; desuden en del aar lærer ved fru Ragna Nielsens artiumskursus og Nissens pigeskoles middelskolekursus. Adjunkt i Kristianssand 1. aug. 1900.

Tønseth, Peder Didriksen, klasselærer. Født 1843. Seminarist 1861. Ansat ved Røros folkeskole 1862. Privatskole i Lyngør 1864. Folkeskolen i Levanger landsogn 1866. Risør borgerskole 1867. Kristianssands kathedralskole 1870.

Holmsen, Alette, inspektrice og førstelærerinde. Født 1855. Guvernanteexamen 1877. Ansat ved Kongsberg private

pigeskole 1878. Inspektrice ved Kongsberg høiere almen-skole 1887 og ved Kristianssands kathedralskole 1895.

Brun, Hans Clausen, midlertidig klasselærer. Født 1854. Klasselærer ved Aalesunds off. skole fra 1882—1899. Opsagt der paa grund af klasseinddragning blev han af kirkedepartementet i 1899 overflyttet til Kristianssands skole.

Brochmann, Fjergen Henrik Hegermann. Født 1850. Cand. theol. 1875. Religionslærer ved Nickelsens pigeskole i Kristiania 1875. Pers. kap. i Grue 1877. Sogneprest til Rødenes 1884. Resid. kap. ved Kristianssands domkirke 1894. Lærer ved skolen siden høsten 1895.

Omdal, kaptein. Lærer i gymnastik siden 1893.

Keyser-Frølich, arkitekt. Lærer i tegning siden 1889.

Hoch, Johanne. Lærerinde i sang for pigerne siden 1895.

Efterat overlærer *Hougen* i september var valgt til stor-tingsrepræsentant for Kristianssand, blev hans timer fra be- gyndelsen af oktober besørgede af stud. real. *Gorgus Coward*.

Da kl. I efter den i juni 1900 afholdte optagelsesprøve viste sig at ville tælle over 70 elever, foreslog rektor denne delte i 3 parallelafdelinger og som midlertidig klasselærer for afdeling C engageret cand. theol. *P. Marstrandcr*, hvilket for- slag af dept. blev bifaldt.

Ligesom kl. II i 1899—1900 var delte i 3 afdelinger, saa- ledes blev kl. III i aaret 1900—01 delte paa samme maade. Fagene i afdeling C besørgedes ved fordeling mellem skolens lærere som extratimer.

Under 1. august 1900 blev cand. real. *Iver Hesselberg* konstitueret som adjunkt ved skolen.

Efter juleferierne nødtes overlærer Ullmann paa grund af en ørskade til at søge 3 mdr.s permission for at gjennemgaa en kur i Kristiania. Denne permission søgtes siden forlænget til sommerferien, hvilken forlængelse indvilgedes. I dette halvaar besørgedes Ullmanns timer af Cand. mag. *I. Heyer- dahl Stang*.

Efterat sidste storthing havde bevilget lønninger til en realadjunkt og en 2denlærerinde ved skolen, blev disse poster i april kundgjort ledige, og samtidig klasselærerne Tønseth og Brun — hvilken sidste havde fungeret som midlertidig klasselærer siden 1899 — opsagte. Da man imidlertid underhaanden modtog oplysning fra folkeskolen om, at mindst 100 elever derfra vilde søge optagelse i kathedralskolens 1ste klasse og derhos 2den klasse efter foreløbig beregning over opflytningen til samme vilde komme til at tælle henved 80 elever, indgik rektor til dept. med forslag om, at begge disse klasser maatte deles i 3 parallelafdelinger, og at som lærere for de nye afdelinger (I C og II C) klasselærer Tønseth og cand. Stang maatte blive at beholde i kommende skoleaar. Dette forslag blev af departementet bifaldt.

Under 1. august blev cand. real. *Ekenæs* konstitueret som adjunkt — og lærerinde ved Breviks skole frk. *Doris Nilsen* ansat som 2denlærerinde ved skolen.

Efterat opflytningen til kl. IV var afgjort, viste det sig, at elevantallet i denne klasse i det nye skoleaar vilde beløbe sig til 65, hvorfor denne — ligesom kl. III ifjor — efter konference med departementet blev delt i 3 parallelafdelinger og fagene i IV C fordelte mellem skolens lærere som extratimer.

Skolens 4 middelklasser udgjør saaledes i det nye skoleaar *11 afdelinger* med *tilsammen 278 elever*, og skolens elevantal i det hele 345.

Adjunkt Eilifsen — som havde erholdt offentligt stipendium til ophold i England for at studere sproget — var fraværende fra paaske til skoleaarets udgang. Hans fag besørgedes i denne tid af cand. mag. *Fritz Hoffmann* som vikar.

I juli 1901 blev adjunkt Grønvold forflyttet i samme egenkab til Hamar skole. Denne dygtige, samvittighedsfulde og humane lærer efterlader et savn ved skolen, baade blandt eleverne, af hvem han omfattedes med hengivenhed, og i lærerkredsen, hvor han var en kjær kollega.

III. Fagenes timetal i

	Middelskolen.								
	I			II		III			
	a	b	c	a	b	a	b	c	
Religion . . .	2	2	2	2	2	2	2	2	
Norsk	5	5	5	4	4	4	4	4	
Oldnorsk . . .									
Latin									
Græsk									
Tysk	6	6	6	5	5	5	5	5	
Engelsk . . .				5	5	5	5	5	
Fransk									
Historie . . .	3	3	3	2	2	3	3	3	
Geografi . . .	2	2	2	2	2	2	2	2	
Naturfag . . .	3	3	3	2	2	2	2	3	
Matematik . .	5	5	5	5	5	5	5	5	
Tegning . . .	2	2	2	2	2	2	2	2	
Skrivning . .	2	2	2	1	1	1/2	1/2	1/2	
Legemsøvelser.	g. 3 p. 2	g. (3) p. (2)	g. (3) p. (2)	g. 3 p. 2	g. (3) p. (2)	g. 3 p. 2	g. (3) p. (2)	g. (3) p. (2)	
Haandgjerning.	g. 2 p. 2	g. 2 p. (2)	g. (3) p. (2)	g. 2 p. 2	g. 2 p. (2)	g. 2 p. 2	g. 2 p. (2)	g. (2) p. (2)	
Sang	1	1	(1)	1	1	1	1	(1)	

skoleaaret 1900—1901.

IV		Det nye gymnasium.	Det praktiske kursus.	Latin- gymnasiet.		Real- gymnasiet.		Kombination.
a	b			I	II	III	II	
1	1	1		1	1 + 1	(1)	1 + (1)	2 l. og 2 r. i 1 time — 3 l. og 3 r. i 1 t.
4	4	4	(3)	2	3	(2)	(3)	2 l. og 2 r. — 3 l. og 3 r.
				2	1	(2)	(1)	— do. —
				10	9			
				7	7			
5	5	3	(3)	1		1		1 g. og pr. kursus.
5	5	4	(4)	3	3	5	5	— do. —
		4	(4)	2	2	(2)	(2)	1 g. og pr. k. — 2 l. og 2 r. — 3 l. og 3 r.
3	3	3	»	3	3	(3)	(3)	2 l. og 2 r. — 3 l. og 3 r.
2	2	1	2	2		1	2	
3	3	4	»			5	4	
5	5	4		3	3	3 + (3)	6	2 l. og 2 r. i 3 t.
2	2	2				2	2	
1/2	1/2		2					
g. 4	g. (4)	(3+2)	»	3	(3)	(3)	(3)	se flg. side.
g. 2	g. 2							
p. 2	p. (2)							
»	»	1	»	(1)	(1)	(1)	(1)	1 g. og 2 g.

Det praktiske kursus har foruden de timer, det har havt fælles med 1ste gymnasieklasse, desuden havt følgende særtimer:

Norsk handelskorrespondance	1	time
Tysk do.	1	—
Fransk do.	1	—
Engelsk do.	1	—
Vexellære	1	—
Statsøkonomi	1	—
Bogholderi	5	—
Handelsgeografi	2	—
Handelsregning	3	—
Skrivning	2	—

Af middelskolens klasser var 1ste og 3die delt i 3 parallelle afdelinger, 2den og 4de i 2 afdelinger. I samtlige klasser af middelskolen bestod alle afdelinger af gutter og piger.

Partidelingen i gymnastik er oplyst under dette fag i afdeling VI.

65 elever var fritagne for enkelte fag ifølge lægeattest eller i henhold til lovens § 7, heraf 42 for gymnastik, 6 for sløid.

IV. Disciplenes antal m. m.

Elevantallet naaede i aaret 1900—1901 319, høieste elev-
 antal i middelskolen 253, høieste i gymnasiet 67.

	3. kv. 1900	4. kv. 1900	1. kv. 1901	2. kv. 1901
I m. kl.	72	72	72	72
II m. kl.	61	60	60	59
III m. kl.	70	69	70	66
IV m. kl.	50	51	51	51
Praktiske kursus .	6	7	7	6
I r. g. kl.	22	22	23	22
II r. g. kl.	16	16	15	15
II l. g. kl.	6	6	5	5
III r. g. kl.	14	14	14	14
III l. g. kl.	2	2	2	2
	319	319	319	312

At disse disciple var d. 1. oktober 1900 8 fra andre byer,
 50 fra landdistrikt; ved samme tid var gjennemsnitsalderen i
 de forskjellige klasser:

I m. kl.	g. 12	p. $12\frac{2}{2}$	aar.	Normalalder	$11\frac{1}{2}$
II m. kl.	g. $13\frac{2}{2}$	p. $13\frac{4}{2}$	»	—	$12\frac{1}{2}$
III m. kl.	g. $14\frac{3}{2}$	p. $14\frac{4}{2}$	»	—	$13\frac{1}{2}$
IV m. kl.	g. $15\frac{2}{2}$	p. $15\frac{5}{2}$	»	—	$14\frac{1}{2}$
I gymn. kl.		$16\frac{2}{3}$	»	—	$15\frac{1}{2}$
II l. g. kl.	$17\frac{3}{2}$	II r. g. kl. $17\frac{2}{2}$	»	—	$16\frac{1}{2}$
III l. g. kl.	18	III r. g. kl. $18\frac{1}{2}$	»	—	$17\frac{1}{2}$

V. Fagfordelingen mellem lærerne.

Rektor.

Engelsk i 3die latting.	3 timer	
— i 3die realg.	5 »	
Fransk i 3die latin- og realg.	2 »	
— i 2det do.	2 »	
	-----	12 timer.

Overlærer Ullmann.

Engelsk i I gymn.	4 timer	
— i IV a og III b.	10 »	
Tysk i 2det realg.	1 »	
— i I b.	6 »	
	-----	21 timer.

Overlærer Gjessing.

Latin i 3die realg.	9 timer	
— i 2det do.	6 »	
Græsk i 3die latting.	7 »	
Tysk i I gymn.	3 »	
	-----	25 timer.

Overlærer Sagen.

Norsk i 2det latin- og realg.	2 timer	
Oldnorsk i do.	2 »	
Norsk i IV b.	4 »	
Historie i gymnasiet.	9 »	
— i IV a og II b.	5 »	
Geografi i III a.	2 »	
	-----	24 timer.

Overlærer Hougen.

Naturfag i realgymn.	13 timer	
— i III b og I b.	5 »	
Mathematik i III b.	5 »	
		23 timer.

Adjunkt Schönheyder.

Græsk i 2det latting.	7 timer	
Latin i do.	4 »	
Historie i III a, II a, I a og b	11 »	
Geografi i III b og I a	4 »	
	<hr/>	26 timer.

Adjunkt Munch.

Norsk og oldnorsk i 3die latin- og realg.	4 timer	
Norsk i IV a	4 »	
Tysk i III b	5 »	
Historie i III b	3 »	
Geografi i IV a og b, 2det latting.	6 »	
	<hr/>	22 timer.

Adjunkt Grønvold.

Engelsk i 2det realg.	5 timer	
— i 2det latting.	3 »	
— i IV b	5 »	
Fransk i I gymn.	4 »	
Tysk i II b	5 »	
	<hr/>	22 timer.

Adjunkt Hougen.

Matematik i 3die latting.	3 timer	
— i 2det latin- og realg.	6 »	
— i III a (5 + 1)	6 »	
Naturfag i IV b og III a	5 »	
Sang	4 »	
	<hr/>	24 timer.

Adjunkt Johansen.

Norsk i III b	5 timer	
Tysk i 2det latting.	1 »	
— i IV a og II a	10 »	
Historie i IV b og I c	6 »	
Geografi i I c	2 »	
	<hr/>	24 timer.

Adjunkt Heuch.

Religion i gymnasiet	5 timer	
— i middelskolen	10 »	
Norsk i 1 gymnasiekl.	4 »	
Tysk i IV c	5 »	
	<hr/>	24 timer.

Adjunkt Eilifsen.

Engelsk i III a og II a	10 timer	
Tysk i III a	5 »	
Norsk i III a	4 »	
Geografi i II b og I b	4 »	
	<hr/>	23 timer.

Adjunkt Hesselberg.

Matematik i 3die realg.	6 timer	
— i 1 gymn. og IV a	9 »	
Naturfag i IV a og II b	5 »	
Geografi i 3die realg. og 2det realg.	3 »	
— i 1 gymn.	1 »	
	<hr/>	24 timer.

Klasselærer Tønseth.

Engelsk i II b	5 timer	
Norsk i II a	4 »	
Regning i I a og I c	10 »	
Skrivning	6 »	
	<hr/>	25 timer.

Klasselærer Brun.

Matematik i IV b, II a og II b	15 timer	
Indskr. matematikpensum i II a, III a, IV a	5½ »	
Naturfag i II a og I a	5 »	
	<hr/>	25½ time.

Klasselærer, cand. theol. Marstrander.

Norsk i II b og I c	9 timer	
Tysk i I c	6 »	
Naturfag i I c	3 »	
Matematik i I b	5 »	
Geografi i II a	2 »	
Skrivning i I c	2 »	
	<hr/>	27 timer.

Inspektrice, frk. Holmsen.

Norsk i I a I b	10 timer	
Tysk i I a	6 »	
Haandarbeide	8 »	
	<hr/>	24 timer.

Arkitekt Frølich.

Tegning i alle klasser	22 timer.
------------------------------	-----------

Kaptein Omdal.

Gymnastik over hele skolen	22 timer.
----------------------------------	-----------

Pastor Brochmann.

Religion i III a, II b, I b	6 timer.
-----------------------------------	----------

Sanglærerinde, frk. Hoch.

Sang i I a, I b, II a	3 timer.
-----------------------------	----------

Sløidinspektør Svendsen.

Sløid	3 timer.
-------------	----------

Lærer Lie.

Sløid	4 timer.
-------------	----------

Lærer Mosby.

Sløid	4 timer.
-------------	----------

Extratimerne i III c var fordelt saaledes:

Religion	2 timer	Heuch
Norsk	4	»	Tønseth
Tysk	5	»	Munch
Engelsk	5	»	Grønvold
Historie	3	»	Johansen
Geografi	2	»	Eilifsen
Naturfag	2	»	K. Hougen
Matematik	5	»	P. Hougen.

Særtimerne i det praktiske kursus besørgetes af følgende:

Norsk Handelskorrespondance	Heuch
Tysk	do.	Heuch
Fransk	do.	Grønvold
Engelsk	kaptein Salvesen
Vexellære	}	o.r.sagfører Hansen
Statsøkonomi		
Bogholderi	fuldmægtig Hansson
Handelsgeografi	P. Hougen
Handelsregning	Hesselberg
Skrivning	kaptein Bergh.

VI. Undervisningen.

Religion.

Middelskolen.

I a. (Heuch.) J. R. Sverdrups forklaring til 3die artikel. Vogts forkortede bibelhistorie, det gamle testamente. Delvis repeteret. Salme nr. 186, 176, 129, 130, 333, 547, 611, 615, 434, 47.

I b. (Brochmann.) J. R. Sverdrups forklaring fra begyndelsen til næsten ud 2den artikel og repetition. Vogts

forkortede bibelhistorie hele det gamle testamente repeteret til udgangen af Ægypten.

I c. Som I a.

II a. (Heuch.) J. R. Sverdrups forklaring fra 2den artikel ud. Vogts bibelhistorie: det nye testamente. Repetition af de vigtigste afsnit. Salmer.

II b. (Brochmann.) J. R. Sverdrups forklaring fra midt i 2den artikel til sakramenterne og repeteret. Vogts bibelhistorie fra „Det gamle testaments skrifter“ til „Den kristne kirke“; repeteret ganske lidet deraf.

III a. (Brochmann.) J. R. Sverdrups forklaring 4de og 5te part og repetition af hele bogen. Vogts bibelhistorie fra „Den kristne kirke“ og ud; repeteret det nye testamente.

III b. (Heuch.) Repetition af J. R. Sverdrups forklaring og Jensen og Svendsens bibelhistorie. De opgivne salmer. Bjergprædikenen gennemgaaet i de nærmeste timer efter jul.

III c. (Heuch.) Som III b.

IV a. (Heuch.) Bangs kirkehistorie for folkeskolen. Kirkeaaet og gudstjenesteordningen gennemgaaet henholdsvis under „oldkirken“ og „reformationstiden“.

IV b. (Heuch.) Som IV a.

Realgymnasiet.

1ste kl. (Heuch.) Undervisningsplanens udvalg af gammeltestamentlige skriftafsnit med Klaveness's bibellære som hjælpemiddel. Oldkirkens historie efter Caspari og Brun's lærebog for middelskolen.

2den kl. (Heuch.) Vogts kirkehistorie fra Zwingli og Calvin. Mathæus evangelium, 6 første kapitler med Platous forklaring.

3die kl. (Heuch.) Repetition af Vogts kirkehistorie. Mathæus evangelium fra kap. 8 og ud. Platous forklaring.

Latingymnasiet.

2den kl. (Heuch). Kirkehistorie som 2 rg. Johannes evangeliums 5 første kapitler paa græsk med Yngvar Bruns forklaring.

3die kl. (Heuch). Kirkehistorie som 3 rg. Mathæus evangelium paa græsk kap. 7—28. Platous forklaring.

Modersmaal og oldnorsk.*Middelskolen.*

I a. (Holmsen). Læsning i Pauss og Lassens læsebog, 2det skoletrin. Gjenfortælling og udenadlæsning af digte. Oftere høitlæsning af digte og fortællinger uden forberedelse hjemme. I grammatik: Ordklasserne og deres bøining og sætningsdelene, samt de forskjellige sætninger, mest ved mundtlig analyse. Diktat eller gjenfortælling for det meste 2 gange i ugen med indøvelse af tegnene, enkelte gange en let beskrivende stil.

I b. (Holmsen). Som I a.

I c. (Marstrander). Læsning efter Pauss og Lassens læsebog, 2det skoletrin 1—2 afdeling. Gjenfortælling af det læste. Flere digte lært udenad. Eleverne har ofte efter tur haft adgang til fra katheret at fortælle et eventyr eller en mindre fortælling, som de selv har faaet lov til at vælge og som de har haft anledning til at forberede sig paa, saameget de ønsker. Larsens grammatik er gennemgaaet til sætningslæren og i det væsentligste repeteret. Analyse efter læsebogen, og da ogsaa med indøvelse af sætningslæren. Over 50 skriftlige arbejder, — i begyndelsen af skoleaaret væsentlig diktat, senere afvexlende diktat og gjenfortælling og enkelte gange efter nøiagtig gennemgaaelse en let beskrivende stil (t. ex. om træet, huset, bogen osv.).

II a. (Tønseth). Læsning i Pauss og Lassens læsebog. Gjenfortælling og udenadlæsning af digte. Af grammatiken

er repeteret 1ste kl. pensum samt læst og repeteret sætningslæren. Stil og diktat. Stile: 1) En morsom dag. 2) Vor sidste landtur. 3) Paa bryggen. 4) En fisketur. 5) Fortæl om høsten. 6) Reddet fra at drukne. 7) Katten. 8) Kirkeklokken i Farum. 9) Juleaften. 10) Blakken fortæller sin historie. 11) Hvorledes jeg tilbragte min juleaften. 12) I kjælkebakken. 13) Et præmieskirend. 14) Vaaren kommer. 15) Bjørnen. 16) Selvvalgt opgave. 17) Vaararbeider i haven.

II b. (Marstrander). Læsning efter Pauss og Lassens læsebog, 2det skoletrin 3die afdeling. Gjenfortælling af det læste. Følgende digte udenad: Sæterjentens søndag, Modersmaalet (Grundtvig) (kun 3 vers), Birkebeinssang, Solnedgang, Matrosen, Fridtjovs tarvel til Norge, Torarin bueskytte, Naar du vil paa fjeldesti. 2 timer i ugen anvendt til grammatik og analyse. Larsens grammatik er læst og i det væsentlige repeteret. Hver uge afvexlende stil og gjenfortælling (undertiden diktat). Stile: 1) Landturen den 13de september. 2) Fortæl om hesten, dens egenskaber og nytte. 3) En morsom dag i sommerferien. 4) Et bord (beskrivelse). 5) Hvorledes jeg morede mig paa skolefesten. 6) I Ravnedalen. 7) Fortæl om bjørnen og dens levevis. 8) Juleaften. 9) Vinteren. 10) Gjengiv indholdet af Dyre Vaa. 11) Brand! 12) En turnering (efter billede). 13) Vort klasseværelse. 14) Udsigten fra rundingen. 15) Vaaren kommer. 16) Med i flagtoget 17de mai. 17) En udflugt paa Odd-røen (examensstil). Samtlige stile er paa forhaand gennemgaaet og schema i almindelighed dikteret.

III a. (Tønseth). Pauss og Lassens læsebog III. 1ste og 2den afdeling. Gjenfortælling og gennemgaaelse af de læste stykker. Endel digte lærte udenad. Repeteret formlæren og gennemgaaet sætningslæren efter Hofgaard's grammatik. Stile: 1) Et tordenveir. 2) Vore vigtigste husdyrs nytte. 3) Elvenes betydning for Norge. 4) Beskrivelse af Ravnedalen. 5) Trækfuglene. 6) Den gamle soldat fortæller. 7) Et brev. 8) Bondens arbeide med kornet. 9) Norges skibsfart. 10) En sammenligning mellem menneskelivet og aarstiderne. 11) Vore

viktigste rovdyr. 12) Havet giver meget og tager meget. 13) Hvorledes jeg tilbringer mine fristunder. 14) Vaaren kommer. 15) Selvvalgt opgave. 16) Birken. 17) Hvilken aarstid liker du bedst? Flere diktater. En time andenhver uge anvendt til skrivning.

III b. (Johansen). Læsning efter Pauss og Lassens læsebog, III, 1ste og 2den afdeling — med gennemgaaelse og gjenfortælling. Deklamation. Efter Hofgaard's grammatik er sætningslæren læst, og derefter er formlæren repeteret. Verslæren gennemgaaet efter samme lærebog. Literaturhistorie (Broch og Seips kortfattede lærebog) fra begyndelsen til og med Holberg læst indenad og gennemgaaet. Flere diktater og forretningsskrivelser og følgende stile: 1) En søndags-eftermiddag paa Peisstuen (Ravnedalen), naar musikken spiller. 2) Høsten. 3) Emigrantdamperen glider ud fra bryggen. 4) En aften paa Giske (gjengivelse af indholdet). 5) En galescene. 6) Hvilken aarstid synes du bedst om, og hvorfor? 7) Hund og kat (en sammenligning). 8) Menneskelivet sammenlignet med en reise. 9) Paa kjælkebakken i maaneskin. 10) Sne og is og den nytte og fornøielse, vi har deraf. 11) Den norske skjærgaard og det liv, der rører sig der. 12) Den norske sjømand, hans liv og betydning for landet. 13) Selvvalgt opgave eller ilden, dens nytte og skade. 14) Aviser. 15) Vore friluftsfornøielser eller — Fortæl om smaafluglenes liv om vaaren og sommeren, og hvorfor vi skal værne om dem. 16) Paa fiskebryggen i makreltiden (examensstil).

III c. (Eilifsen, vikar: Hoffmann). Læsning efter Pauss og Lassens læsebog III. Følgende digte udenal: Terje Viken, Norges storting, Til min gyldenlak, Paa Akershus, Norge (Vinje). Analyse efter læsebogen. Af Hofgaard's større grammatik læst sætningslæren (§§ 111—170). Efter Broch og Seips kortfattede litteraturhistorie er gennemgaaet hovedpunkterne fra begyndelsen til og med Holberg. Desuden hovedpunkterne af læren om digtarter. Følgende skriftlige opgaver er givne: En feriedag. Skolens legeplads. Furuen.

Stenkul. Dampskibet lægger til bryggen. Et besøg paa gasværket (eller: I skibakken). Hos fotografen. Julaften hjemme. Ski og skiløbning. Terje Vikens skagenfart. Trækfuglene vender hjem. Høsten kommer. Selvvalgt opgave. Oversættelse fra tysk. Kristianssands kathedralskole. Vinteren i Kristianssand. Brev til en udlænding (examensstil).

IV a. (Munch). Pauss og Lassen III, 1 og 2. Det paa- budte antal sider af litteraturprøver blev gennemgaaet. Tiden blev ellers benyttet til læsning, analyse og grammatik (Hofgaards lille) paa sedvanlig maade. En stil i regelen hver anden uge, oftere diktater og andre retskrivningsøvelser.

IV b. (Sagen). Læsning efter Pauss og Lassens læsebog, 3die skoletrin's 1ste og 2den afdeling, og Ericsens „Norske læsestykker for middelskolens øverste klasse“. Til examen er oplagt et udvalg af ca. 60 sider, hvorved de forskjellige literaturperioder er søgt repræsenterede. Dertil ca. 20 sider af landsmaalets literatur efter Fosses udvalg. Det oplagte pensum er nøiagtig gennemgaaet og forklaret med gjengivelse af indhold og tankegang. Det vigtigste af verslæren er gennemgaaet, ligesaa de forskjellige digtarter. Det væsentligste af Hofgaards større grammatik er repeteret. Analyse. Følgende stile: 1) Et sommerminde. 2) Den norske sjømand, hans liv og karakter. 3) Høsten. 4) Hvilken nytte har et land af jernbaner? 5) Juletravlhed og julefest. 6) Sammenligning mellem byliv og landliv, fordele og mångler. 7) Havets betydning for Norge. 8) Vinteren, dens skjønhed og de fornøielser, den bringer. 9) Guldets og jernets betydning for menneskene. 10) Fortæl lidt om de vigtigste opfindelser i det 19de aarhundrede. 11) Ilden er en god tjener, men en slem herre. 12) Hvorfor besøger saa mange fremmede Norge om sommeren? 13) Naar vinteren gaar og vaaren kommer. 14) Sommeren, dens skjønhed og de fornøielser, den bringer.

Realgymnasiet.

1ste kl. (Heuch). Efter Pauss og Lassens læsebog for gymnasierne; Njaals saga, Erasmus Montanus, Kjærlighed

uden strømper, Aladdin. Af litteraturhistorien er følgende afsnit nøiere gennemgaaet: Sagatiden, folkeviserne, Holberg, Wessel, Oehlenschläger. Lærebog: Broch og Seips lille litteraturhistorie. 1 time ugentlig sproghistorie og landsmaal; Nygaard: „Sproget i Norge“ og Kohts „Læsestykke“. Følgende stile: 1) Hvad er det, som gjør Norge saa tiltrækkende for turister? 2) Turisttrafikens gavnlige og skadelige virkninger paa vort folk. 3) Sporten, dens gavnlige og skadelige virkninger. 4) En bog, som jeg liker. 5) Hvilke betingelser har Norge for at blive et industriland? 6) Sjømandslivets mørke og lyse sider. 7) Per Degn i Erasmus Montanus. 8) Skildring af et landskab. 9) En regnveirsdag. 10) Bogtrykkerkunstens betydning. 11) Hvorhen jeg helst vil reise. 12) I vad skal jeg lære og hvorledes? 13) „Ja, vi elsker dette landet“. 14) Aarsagerne til Norges spredte bebyggelse og virkningerne deraf. 15) Skogplantningen, dens landsgavnlige og opdragende betydning.

2den kl. (Sagen). Efter Pauss og Lassens læsebog for gymnasierne (4de trin, 2den afdeling) er læst og nøiagtig gennemgaaet en række digte af Wergeland og Welhaven, ligesom den hele literaturperiode har været gjenstand for en ret udførlig behandling. Dertil er læst lidt landsmaal. I 1 ugentlig time er Erichsens litteraturhistorie lektievís gennemgaaet fra tiden efter Holberg til og med Oehlenschläger. Følgende stile har været skrevne: 1) Sportens gavnlige følger for ungdommen og skaden ved dens overdrivelse. 2) Kirkens betydning i middelalderens første aarhundreder. 3) Henrik Wergeland som menneske og digter. 4) Enhver er sin egen lykkes smed. 5) Hvorfor bør et folk værne om sine historiske minder? 6) Den franske borgerstands udvikling og politiske betydning i middelalderen. 7) Frankrigs gjenreisning efter hundredeaarskrigen. 8) Hvad kan siges til ære for det 19de aarhundrede? 9) Nyttens af at kunne fremmede sprog. 10) Pressens betydning. 11) Ungdomsopdragelse i Sparta og Athen. 12) Den norske sjømand. En karakteristisk. 13) Hvorledes bidrager hav og elve til at udvikle et lands kultur?

Oldnorsk (Sagen). Nygaards læsebog for begyndere side 21—28. Af Nygaards større læsebog er læst og repeteret „Thors færd til Utgardeloke“ (1—13) og „Asbjørn Selsbane“ (49—56). Nygaards grammatik er lektievis gennemgaaet indtil „Verbernes sterke bøining“.

3die kl. (Munch). Efter Eriksens lærebog er gennemgaaet Danmarks litteratur efter Oehlenschläger samt Norges efter 1814. Dernæst er hele bogen repeteret. Til læsning er benyttet Pauss og Lassens læsebog for gymnasierne, hvorefter væsentlig er gennemgaaet digte af Welhaven og Wergeland samt Ibsen og Bjørnson. Til examen artium blev lagt op: Holberg: Peder Paars I, 1; 2 epistler; Wessel: Gaffelen; Kingo: Sorrow og glæde; Oehlenschläger: Guldhornene; Welhaven: Kol med bilen, Glaukos, Tantalus, Sisyphos, Af Norges dæmring; Wergeland: Til en gran, Ved Bjerregaards grav, Til foraaret; Ibsen: De unges forbund. Stile: Foreningers betydning for enkeltmand og samfundet. Munkevæsenet i middelalderen. Den nordamerikanske frihedskamps verdenshistoriske betydning. Hvilke vanskeligheder stiller sig iveien for, at Norge kan faa et let og veludviklet kommunikationsvæsen tillands? Hvad har bevirket vore dages talrige expeditioner til nordpolaregnene, og hvilken betydning har de havt? Alexander den stores verdenshistoriske betydning. Julius Cæsar. Pressens betydning i vor tid. Olaf den hellige. Middelhavets verdenshistoriske betydning.

Oldnorsk Til artium lagdes op: Nygaards lille læsebog samt følgende stykker af den større: Völsunger og niwlunger, Sigmund Brestessøn, Njaal og hans sønners endeligt, Gudruns klage, Hjalmars død, Slaget i Haversfjord, Eiriksmål.

Latingymnasiet.

2den kl. Som realg.

3die kl. Som realg.

Tysk.

Middelskolen.

I a. (Ullmann, vikar: Stang). Af Knudsen og Kristiansens „Lærebog i tysk for begyndere“ læst og repeteret fra begyndelsen til pag. 96 (Konjunktiv). Det hele pensum er lært udenad og indøvet i samtaler. Diktater. Retroversionsøvelserne er gennemgaaede mundtlig og skriftlig.

I b. Som I a.

I c. (Marstrander). Af Knudsen og Kristiansens „Lærebog i tysk for begyndere“ er læst og repeteret fra begyndelsen til pag. 96. Samtlige samtalestykker og læsestykker er lært udenad og indøvet sammen med det til ethvert stykke svarende maal af grammatik og grammatiske regler. Den sidste del af skoleaaret af og til diktat og andre skriftlige øvelser. Et par blade af retroversionsøvelserne er gennemgaaet.

(II a. Johansen). Knudsen og Kristiansens lærebog fra pag. 96 (konjunktiv) og ud. Af Voss: Deutsches lesebuch er statarisk gennemgaaet af 1ste afdeling: nr. 1, 3, 4, 5, 7, 10, 13; af 2den afdeling: nr. 4, 5, 7, 9, 10, 14, 15, 16, 21, 26, 27, 28, 29, 30, 35, VII og VIII, 36, 39, 40, 41, 48. Cursorisk ialt ca. 40 sider. Af Johansens grammatik læst formlæren til præpositionerne. Stile — i begyndelsen efter retroversioner af de læste stykker — dernæst efter Kristiansens: Nye tyske stileøvelser.

II b. (Grønvold). Voss: Deutsches lesebuch: Af det statariske pensum nr. 5, 7, 14, 15, 26, 27, 28, 29, 34, 39, 41, 48, 49, 51, 63, 66, 67 (ialt 24 sider). Cursorisk ialt ca. 40 sider fra 2den afdelings begyndelse. Løkkens grammatik: formlæren fra substantivernes deklination til de ægte og uægte sammensatte verber. Kristiansens tyske stileøvelser: I den første halvdel af skoleaaret skreves hver uge væsentlig eksempler til indøvelse af substantivets og adjektivets deklination samt af de vigtigste verber, i det andet skolehalvaar sammenhængende stykker efter stileøvelsen: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,

11, 13, 15, 16, 17, 20, 24, ialt 16 stile paa skolen. Hver stil omskrevet hjemme.

III a. (Eilifsen, vikar: Hoffmann). Af Voss's lesebuch læst statarisk: nr. 48, 63, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 91, 95, 99, 117, 119 og 120. Cursorisk 62, 64, 65, 72, 74, 75, 88, 94, 96, 110 og 118 (numrene regnede efter 2den udgave). Johansens grammatik fra § 27 (substantivernes tal og kasus) — § 127 (om verbet). Derpaa repeteret fra § 52—60 (pronomener) og enkelte punkter af verbets formlære (§ 65—68 og 72—67). 1 skolestil om ugen efter Kristiansens stileøvelser. I de sidste maaneder desuden en kort hjemmestil om ugen.

III b. (Munch). Efter Voss' læsebog statarisk: nr. 51, 57, 82, 83, 85, 89, 90, 92 A og B, 100, 103, 107, 109, 110, 115, 119, 120, 121, 138, 139. Cursorisk: 47, 48, 49, 51, 95, 99, 101, 102, 104, 105, 112, 122, 127, 129, 130, 133, 134, 140. Efter Løkkes grammatik § 94. Efter Kristiansens eller Bjørsets stileøvelser 1 stil om ugen, i regelen paa skolen.

III c. (Munch). Efter Voss' læsebog statarisk: nr. 51, 56, 65, 73, 75, 81, 82, 83, 89, 90, 101, 119, 120, 121, 138, 139. Cursorisk nr. 55, 64, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 76, 87, 91, 95, 99, 102, 103, 104, 109, 110, 120, 127, 129, 130. Efter Løkkes grammatik § 94—§ 121 (syntaksen til: Om adjektiver og pronominer) samt repetition af vigtigere dele af formlæren. Efter Kristiansens eller Bjørsets stileøvelser 1 stil om ugen, i regelen paa skolen.

IV a. (Johansen). Voss: Deutsches lesebuch. Statarisk er gennemgaaet nr. 137, 138, 139, 141, 143, 166, 167, 170, 171, 172. Derefter repeteredes det for middelskolen bestemte pensum (70 sider). Cursorisk er læst ca. 50 sider. Johansens grammatik er repeteret, og det meste af „Tyske taleøvelser af O. Kristiansen“ er gennemgaaet. Til stilskrivning er benyttet Kristiansens og Bjørsets stileøvelser.

IV b. (Heuch). Voss: Deutsches lesebuch (zweite Aufl.) Statarisk: nr. 76, 137—39, 141—44, 166—67, 170—72. Repe-

tion af 3die klasses examenspensum. Kursorisk læsning 1 time ugentlig. Repetition af grammatiken (Løkkes) 1 time ugentlig. Stile hver uge efter Kristiansens og Bjørseths stileøvelser.

Realgymnasiet.

1ste kl. (Gjessing). Statarisk læsning. Af Gundersens „Tysk for gymnasierne“: Poesi: Goethe. Der König in Thule. — Schiller: Die Kraniche des Ibykus, Der Graf von Habsburg, Die Bürgschaft, Der Ring des Polykrates, Der Handschuh, Der Alpenjäger. — Heine: Die Grenadiere, Lieder I. — Zedlitz: Die nächtliche Heerschau. — Prosa: Zwei Briefe von Eleonora Prohaska, Briefe Blüchers. 9. — — Af P. Voss' „Deutsches Lesebuch für die Mittelschule“. Prosa: Jena und Tilsit, Ferdinand v. Schill, Deutschlands Erhebung 1813, Brief der Königin Luise. — Kursorisk læsning. Af Voss's læsebog: Bismarck—Sedan, Nansen: Die Wanderung über das Inlandseis. — Til skriftlige øvelser 1 time ugentlig — dels forkortet gjengivelse af læste stykker, — dels stile (efter Kristiansens retroversioner), — dels gjenfortælling af forelæste stykker. — Grammatiske regler i forbindelse med de skriftlige arbejders gennemgaaelse.

2den kl. (Ullmann, vikar: Stang). Schillers „Wallenstein“ (1ste og 2den del).

Latingymnasiet.

2den kl. (Johansen). De 3 første akter af Schillers: Wilhelm Tell. Af Voss: Deutsches Lesebuch (2den udgave) læst følgende stykker: nr. 134, 135, 136, 137, 138, 139, 141, 142, 143, 144, 156, 158, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 170, 171, 172, 173, 175. Johansens grammatik. Skriftlige arbejder — dels stile efter Kristiansens stileøvelser — dels forkortet gjengivelse af noget læst.

Fransk.*Realgymnasiet.*

1ste kl. (Grønvold). Bødtker og Høst: Lærebog i Fransk for begyndere. Læst hele lærebogen ud (114 sider). Endel af stykkerne er læst kursorisk, særlig i andet halvaar. Til examen er oplagt af det statarisk læste stof ca. 18 af de første lettere stykker. Grammatik: I første halvaar benyttet lærebogens grammatik, i det andet Knudsens grammatik, hvor formlæren læst til og med de uregelmæssige verber. Bekkevolds stileøvelser. I forbindelse med grammatikundervisningen læst og oversat fra norsk til fransk mundtlig i andet halvaar. Stykkerne fra begyndelsen til de personlige pronominer (ca. 20 stykker). Praktiske kursus desuden 1 time ugentlig efter 1ste november i handelskorrespondance efter B. Smiths Fransk handelskorrespondance.

2den kl. (Rektor). Af Knudsen's og Wallem's læsebog for gymnasiet læst Merimée: Scènes de la chronique de Charles IX side 192—213. Vigny. Louis XIII & Richelieu 213—22. Daudet. Siège de Berlin. — Thiers. Expedition d'Egypte. Tilsammen 44 sider, hvoraf det meste repeteret. Hele Knudsen's grammatik.

3die kl. (Rektor). Af Knudsen's og Wallem's læsebog læst: Souvestre: Le père Chaufour; Daudet: Le Siège de Berlin. Mignet: Prise de la Bastille. Thiers: Fuite du roi. Lamartine: La Marseillaise og Interrogatoire sous la Terreur. Thiers: Expedition d'Egypte. Mignet: Journées du 18 et 19 Brumaire. Thiers: Passage dn Saint Bernard. Grammatikken repeteret. I sidste fjerdingaar extemporallæsning efter Erkmann Chatrian: Histoire d'un Conscrit. Eleverne erholdt af skolens bibliotek udlaant forskjellige af Velhagen's og Clasings udgaver til hjemmelæsning.

Latingymnasiet.

2den kl. Det samme som 2den realgymn.

Engelsk.*Middelskolen.*

II a. (Eilifsen, vikar: Hoffmann). Af Brekkes lærebog for begyndere læst fra begyndelsen til side 71 („But the lad wouldn't“ i stykket Rich Peter the Pedlar). Alt lært udenad undtagen de 6 sidste sider. Læst og repeteret det meste af grammatikken bag i bogen. Skriftlige øvelser dels paa vægtavlen dels i bog.

II b. (Tønseth). Brekkes lærebog for begyndere side 1—75. De fleste læsestykker lært udenad og derefter gennemexamineret. Skriftlige øvelser dels paa vægtavlen og dels i stilebogen. Grammatik efter lærebogen.

III a. (Eilifsen, vikar: Hoffmann). Af Brekkes nye læsebog for middelskolen læst statarisk: nr. 1, 5, 7, 9, 10, 12, 13, 15, 20, 22, 23, 39, 30. Kursorisk: 2, 3, 4, 6, 8, 11, 14, 16, 17, 18, 21, 24, 25, 26, 27. Af Løkkes kortfattede grammatik ved Western fra § 58 (pronominer) til § 120 (verberne). Skriftlige gjenfortællinger efter Holmboes bog. Et par diktater.

III b. (Ullmann, vikar: Stang). Ca. 10 sider af Brekkes engelske læsebog for begyndere. Af Brekkes „Ny engelsk læsebog for middelskolen“ er læst statarisk følgende stykker: Dick Whittington. The Speaking Chip. The Lost Camel. The White Rabbit. The Golden Touch. The Eagle's Nest. The Strait of Dover. The British Isles. Scotland (1. Size of Scotland. 2. The Clyde. 3. The Coalfields of Scotland. 6. The Shetlands Islands. 7. The Fisheries of Scotland. 8. Glasgow). David Copperfield (I. His Home). England as it was. Kursorisk: Peter's Friends. The Wonderful Box. The Peasant and the Spectacles. Half Profits. Old Sancho. The Old Life-Boat. What a shovel did. Scotland (4. James Watt. 5. The Inchcape Rock). — Løkkes grammatik gennemgaaet i sin helhed. Skriftlige gjenfortællinger og diktater.

III c. (Grønvold). Brekkes engelske læsebog: statarisk: Novellistisk stof: Pag. 1—18 (18 sider). Naturhistorisk: Cater-

pillars and Butterflies. Bees. (7 sider). Geografisk: The strait of Dover. The british Isles; ialt $28\frac{1}{2}$ sider. Cursorisk pag. 46—72. David Copperfield 1, 2, 3, 4. The Chimney sweepers' Holiday, ialt 59 sider kursorisk. — Løkkes grammatik. Syntaxen § 92 til pronominerne læst og repeteret. Gjenfortællinger eller diktater hver uge — fornemmelig efter Holmboes stileøvelser.

IV a. (Ullmann, vikar: Stang). Af Brekkes læsebog for middelskolen er gennemgaaet statarisk og indøvet i samtale følgende stykker: Malachi Bone and the Strawberry. What a Shovel did. The Village Schoolmaster. The Black Cottage. The Black Douglas. Elizabeth. Tilsammen 70 sider. Cursorisk er læst 60 sider. Skriftlige øvelser 1 time ugentlig. Løkkes grammatik er repeteret.

IV b. (Grønvold). Brekkes læsebøger: Læst det hele statariske middelskolepensum, 60 sider. Af Brekkes læsebog for begyndere: The inn in Oak Forest, af Brekkes læsebog for viderekomne: Malachi Bone and the Strawberry. The old Lifeboat. Tom's first adventure. The black Douglas. Newton. Livingstone. — Løkkes grammatik repeteret. Engelske gjenfortællinger paa skolen hver uge efter Holmboes stileøvelser, Dr. Saures Englische Anekdoten samt de tidligere middelskole-examensopgaver.

Realgymnasiet.

1ste kl. (Ullmann, vikar: Stang). At Brekkes læsebog for middelskolen: The Black Douglas. Last Days of Charles I. Flight of James II and his Family. — Af Brekkes og Westerns „Udvalg af engelske forfattere for gymnasiets første klasse“: The British Isles. Mr. Pickwick's Trial. The Cruise of the Stormy Petrel. The Indian Mutiny. The Murder of Ritzio. — Knudsen og Løkkes „Engelske præpositioner og synonyme“ samt enkelte afsnit af Løkkes grammatik. De skriftlige arbejder har dels været gjenfortællinger af det gennemgaaede pensum, dels af fortællinger læste op af læreren og hentede fra forskjellige kilder.

2den kl. (Grønvold). Sommerfelts nyeste forfattere: The murder of Ritzio. The siege of Gibraltar. Cuff's fight with Dobben. Siege of the castle of Breda. Af „England i 1685“ 28 sider; læst statarisk ialt 66 sider. Kursorisk: Pickwick Papers. Malachi's Cove. Quite so. Autobiography of Trollope (12 sider), ialt 73 sider kursorisk. Løkkes større grammatik. Syntaxen: Fra pronominerne ud. Af Formlæren læst: Fra 63 til verbet. Lunds ordsamling: Samtlige stykker paa 2 sider nær. Kroghs stileøvelser: De fleste stile fra begyndelsen til 40 samt nogle enkelte senere. I andet halvaar extemporalstil paa skolen foruden hjemmestil. Sommerfelts literaturhistorie: Fra Dryden til Thomson.

3die kl. (Rektor). Af Sommerfelt's Engelsk læsning for gymnasiet gennemgaaet: William of Orange; Death of Queen Mary; Samuel Johnson; Battle of Landen; Part of a Speech by William Pitt, Earl of Chatham. Part of a Speech of the younger Pitt on Slave-Trade. Macaulay's Inaugural Speech. — Af samme udgivers „Nyeste engelske forfattere“: Af „Life and Letters of Charles Kingsley“. Tilsammen 102 sider. — Grammatikken repeteret 1 time ugentlig under gennemgaaelse af eksempler. 1 skolestil ugentlig, som blev fuldført som hjemmestil — efter Krogh's stiløvelser. Engelske forfattere i Vellhagen's og Clasing's udgaver stadig udlaaente fra skolebibliotheket til hjemmelæsning. 1 time ugentlig afvexlende extemp. oversættelse fra engelsk til norsk og omvendt.

Latingymnasiet.

2den kl. (Grønvold). Sommerfelts: Nyeste engelske forfattere i udvalg: Af statariske pensum læst og gennemgaaet: Malachis Cove (25 sider), Murder of Ritzio (13 sider), Cuff's Fight with Dobbin (7 sider), The lark in the Gold Fields (3 sider). Statarisk ialt 48 sider. Kursorisk: Shepherds all and maidens fair (40 sider), Quite so (15 sider). Af „How I found Livingstone“ 7 sider. Kursorisk ialt 62 sider. Løkkes grammatik: Formlæren fra § 40 ud. Syntax: Til artiklerne § 107.

3die kl. (Rektor). Af Brekke's læsebog for middelskolen: Old Sancho. Exempler og sammenhængende stykker bag i samme oversatte fra norsk til engelsk. Af Sommerfelt's „Nyeste engelske forfattere“ læst: Stanhope: Siege of Gibraltar. Howitt: The Bushrangers and their Captain. Grohman: The Chamois and the Chamois Stalker. Russell: The Mouth of the Tyne in a Gale; af Macaulay's England in 1685 9 sider. Ialt 67 sider. — Løkkes lille grammatik gennemgaaet. 1 Time ugentlig anvendtes til grammatik og extemporallæsning.

Latin.

Latingymnasiet.

2den kl. (Gjessing). Virgils Æneide 4de bog (fra v. 150) og 1ste bog til v. 150. Ciceros Cato Major. Livius 21de bog (til cap.). Enkelte afsnit af syntaxen (efter Schreiners grammatik). Extemporal-oversættelse hver uge, hjemmeoversættelse sjældnere. I 4 ugentlige timer er det resterende pensum af Ovids Metamorfofer læst og repeteret. Ligesaa Sallusts Jugurtha til cap. 60.

3die kl. (Gjessing). Horats' oder ca. 500 vers. (I. 1, 10, 20, 21, 22, 38. — II. 2, 3, 6, 7, 10, 14, 15, 16, 19, 20. — III. 9, 30. — IV. 3, 5.) — Horats' breve ca. 600 vers. (I. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 14, 15.) — Tacitus' annaler: Tiber og Sejan (efter Weisses udvalg). Ciceros Cato Major. Livius' 21de bog cap. 20 — ud — og 22de bog cap. 1—38. Vergils Æneide 4de bog v. 150 — ud. — Det til artium oplagte pensum i det væsentlige repeteret. Af Weisses: „Romernes offentlige og private liv“ det væsentlige, navnlig de partier deraf, som angaar statsforfatningen og statsmyndighederne. Det vigtigste af litteraturhistorien (efter Weisses omrids). — Extemporaloversættelse hver uge, hjemmeoversættelse sjældnere.

Græsk.

Latingymnasiet.

2den kl. (Schønheyder). Xenophons Anabasis 2den bog, 4de bog af Homers Iliade samt Platons Apologi læst og repeteret.

3die kl. (Gjessing). Homers Iliade 2den bog til v. 484 og 4de bog til v. 325. Platons Kriton. Sophocles' Antigone. Det til artium oplagte pensum i sin helhed repeteret. Hovedpunkter af den græske syntax. Formulæren i sin helhed repeteret. Enkelte afsnit af de attiske antikviteter (efter Christensens: „Det græske statsliv i oldtiden“). Noget litteraturhistorie (efter Aars).

Historie.

Middelskolen.

I a. (Schønheyder). Ræders lærebog fra begyndelsen til pag. 71, Frankrig 843—1328, læst og repeteret.

I b. Som I a.

I c. (Johansen). Ræders lærebog fra begyndelsen til pag. 71 — Frankrig 842—1328 — læst og repeteret.

II a. (Schønheyder). Ræders lærebog fra pag. 71 — Frankrig 843—1328 — til den nyere tid (Reformationen) læst og repeteret.

II b. (Sagen). Læst og repeteret Ræders lærebog fra Alfred d. store (side 73) til „Huset Tudor“ (side 132).

III a. (Schønheyder). Ræders lærebog fra Reformationen til Nordens historie under den franske revolution og Napoleon læst og repeteret.

III b. (Munch). Ræders lærebog fra „Reformationen“ til „Nordens historie under den franske revolution“ læst og repeteret.

III c. (Johansen). Ræders historie fra „Reformationen“ til Nordens historie under den franske revolution og Napoleon — læst og repeteret.

IV a. (Sagen). Ræders lærebog fra „Februarrevolutionen“ ud. Derefter lærebogen repeteret.

IV b. (Johansen). Som IV a.

Realgymnasiet.

1ste kl. (Sagen). Oldtidens historie efter Ræders kortfattede lærebog for gymnasiet læst og repeteret. Derefter er gjennemgaaet Middelalderens historie til aar 843 efter samme forfatters lærebog for middelskolen.

2den kl. (Sagen). Efter Wallem og Schjøths lærebog læst og i det væsentlige repeteret Frankrigs historie indtil kap. III.

3die kl. (Sagen). Læst og i det væsentlige repeteret Nordens historie efter Erichsens lærebog. Derefter repetition af oldtidens historie efter Ræders og Frankrigs historie efter Wallem og Schjøths lærebog.

Latingymnasiet.

2den kl. Som realg.

3die kl. Som realg.

Geografi.

Middelskolen.

I a. (Schønheyder). Af Reusch's lærebog læst (og repeteret) fra begyndelsen til Holland med overspringelse af: Beskrivelse af Norges amter og byer. Repeteret til England.

I b. (Eilifsen, vikar: Hoffmann). Af Reusch's lærebog læst og repeteret fra begyndelsen til Holland med overspringelse af: Beskrivelse af Norges amter og byer.

I c. (Johansen). Som I b.

II a. (Marstrander). Af Geelmuydens lærebog ved Arstal er læst: Frankrig, Spanien, Portugal, Italien, Balkanhalvøen, Østerrige-Ungarn, Nederlandene, Belgien, Tyskland, Schweiz

og Rusland. Alt er repeteret med undtagelse af Schweiz og Rusland.

II b. (Eilifsen, vikar: Hoffmann). Af Geelmuydens lærebog ved Arstal læst og repeteret: Storbritanien og Irland, Frankrig, Spanien, Portugal, Italien, Balkanhalvøen, det østerriksk-ungarske monarki, Nederlandene, Belgien og Tyskland.

III a. (Sagen). Efter Geelmuydens geografi ved Arstal er gennemgaaet Europa til „Mellem-Europa“, Amerika, Afrika og Asien til Arabien (repeteret indtil „Elve og indsjøer“).

III b. (Schønheyder). Efter Geelmuydens lærebog ved Arstal er læst og repeteret Asien, Afrika, Amerika og Australien.

III c. (Eilifsen, vikar: Hoffmann). Af Geelmuydens lærebog ved Arstal læst og repeteret Rusland, Europa, Asien, Afrika og af Amerika til: Næringsveie og produkter.

IV a. (Munch). Geelmuydens lærebog ved Arstal: Hele bogen repeteret til afgangsexamen.

IV b. (Munch). Som IV a.

Realgymnasiet.

1ste kl. (Hesselberg). Haffners fysiske geografi læst og repeteret.

2den kl. (Hesselberg). Som 1 rg.

3die kl. (Hesselberg). Gundersens politiske geografi læst til Asien. Repeteret dele af Johannesens matematiske og Haffners fysiske geografi.

Latingymnasiet.

2den kl. (Munch). Som realg.

Regning og matematik.

Middelskolen.

I a. (Tønseth). Gennemgaaet almindelig brøk og decimalbrøk. Blandede opgaver. Hovedregning. I 2det halvår er 1 time hver uge anvendt til geometri.

I b. (Marstrander). Gjennemgaaet decimalbrøk og almindelig brøk efter Ole Johannesens regnebog. Alt nyt er, efterat det er forklaret, først indøvet ved hovedregning. I sidste halvår er 1 time ugeitlig anvendt til geometri.

I c. Som I a.

II a. (Klasselærer Brun). Til november 3 timers regning — siden 1 time ugentlig — efter Johannesens regnebog 3die hefte — sammensat reguladetri, procent- og renteregning — Eliassens geometri til 2den bog (cirkelen). Johannesens arithmetik til 2den bog. Talrige konstruktioner og regneopgaver extempore og som hjemmeopgaver. Hovedregning.

II b. (Klasselærer Brun). Som II a. Med det indskrænkede parti konstruktioner væsentlig efter Munthe-Kaas' geometriske eksempelsamling til konstruktion af parallelogrammer. Johannesens 3die regnehefte -- sammensat reguladetri, procent- og lettere opgaver i rentesregning. Hovedregning.

III a. (Adjunkt Hougen). Det indskrænkede parti: Geometri læst efter Eliassen til og med cirkelen og dens beregning. Arithmetik: 2den bog af Johannesens arithmetik. Lidt ligninger. — Begge partier: Regnet rente-, delings-, blandingsregning og diskonto.

Med det indskrænkede pensum's parti i III a er udført konstruktioner — væsentlig efter Munthe-Kaas' opgavesamling — af parallelogrammer — cirkelkonstruktioner. Korde- og tangentkonstruktioner, væsentlig udførte i timen efter optegning og forklaring paa vægtavlen.

III b. (Overl. Hougen, vikar: stud. real. Coward). Johannesens arithmetik: Læst og repeteret fra 2den bog til og med løsning af ligninger med to ubekjendte. Eliassens geometri: Læst og repeteret fra 2den til 4de bog. Efter Johannesens regnebog 3die hefte er gennemgaaet procent-, rente- og selskabsregning. Talrige opgaver er blevne løste, saavel matematiske som almindelige regneopgaver.

III c. (P. Hougen). Som det indskrænkede parti i III a.

IV a. (Hesselberg). Bonnevis aritmetik ved Eliassen (ældre udgave) fra ligninger af 1ste grad med 2 ubekjendte til logaritmer. Repeteret det væsentligste. Eliassens geometri fra den Pythagoræiske læresætning ud. Repeteret det væsentligste. Johannesens 3die hefte af regnebogen fra diskonto og ud. Kubikberegning væsentlig efter Johannesens 4de hefte. Regnskabsførsel efter Klingenberg's bog.

Det indskrænkede pensum's parti: (Brun) Konstruktioner efter Munthe-Kaas og andre opgavesamlinger. Praktisk regning efter Johannesens 3die hefte som for klasse IV b.

IV b. (Klasselærer Brun). Eliassens aritmetik fra ligninger og ud bogen. Den hele lærebog repeteret. Eliassens geometri sidste bog — hele lærebogen repeteret. Talrige opgaver, extempore og som hjemmeopgaver, særlig efter A. Petersens opgavesamling — ligesaa efter Munthe-Kaas m. fl. Efter Johannesens 3die regnehefte lært diskonto-, selskabs- og blandingsregning, rentes rente, kubikberegninger. Hovedregning. Opgaver extempore og hjemme efter forskellige opgavesamlinger. De fleste examensopgaver regnede.

Realgymnasiet

1ste kl. (Hesselberg). Berg & Bonnevis aritmetik og Bonnevie & Sørensen's geometri læst ud.

2den kl. (P. Hougen). Læst ud pensumet i trigonometri og aritmetik paa det nær, som realister har mere i faget end latinere. Stereometri til kuglen. Analytisk geometri til elipsens diameter. Mange opgaver.

3die kl. (Hesselberg). Analytisk geometri fra parablen og ud. Holst's rækker til afsnittet „Konvergerende rækker“. De øvrige forhen brugte lærebøger repeterede.

Latingymnasiet.

2den kl. (Adjunkt Hougen). Læst det samme som realisterne i II rg. i trigonometri og aritmetik.

3die kl. (Adjunkt Hougen). Repeteret artiumspensumet. Mange opgaver.

Naturkundskab.*Middelskolen.*

I a. (Brun). Sørensens naturhistorie (den nyeste udgave) gennemgaaet pattedyr og fugle. Repetition. Sørensens nyeste udgave i botanik til pag. 44 (soleiefamilien). Herbariet paa-begyndt med ca. 30 arter. Ekspursioner.

I b. Som I a.

I c. (Marstrander). Læst og repeteret af Sørensens naturhistorie (nyeste udgave) om pattedyr og fugle. Af Sørensens botanik (nyeste udgave) læst henimod 20 typer. Herbariet paa-begyndt med mindst 20 arter. Botaniserture.

II a. (Brun). Sørensens naturhistorie (den ældre udgave): Krybdyr, padder, fiske, leddyr og bløddyr. Efter Sørensens nyeste udgave gennemgaaet et udvalg af de før pag. 44 omhandlede planter, derpaa 9 naturlige familier nøiagtigt gennemgaaede. Linnées system. Herbariet fortsat. Ekspursioner.

II b. (Hesselberg). Væsentlig som II a.

III a. (Adjunkt Hougen). Fysik fra aggregattilstande til varmen. Mange eksperimenter. Naturhistorie: Planternes indre bygning gennemgaaet. Repeteret pensumet i botanik og zoologi.

III b. (Overl. Hougen's vikar: Coward). Sørensens naturhistorie: Zoologi: Læst fra orme (bløddyr indbefattet) og ud. Repeteret zoologien. Botanik: Læst fra enfrøbladede og ud. Repeteret botaniken. Plantebestemmelser paa skolen og paa ekspursioner. Herbariet fuldført. Henrichsens fysik: Fra begyndelsen til lydlæren.

III c. (Coward). Som III b.

IV a. (Hesselberg). Henrichsens fysik fra lyset og ud. Knudsen & Falck: „Menneskets bygning og sundhedslære“, Repetition. Eksperimenter.

IV b. (P. Hougen). Som IV a.

Realgymnasiet.

1ste kl. (Overl. Hougen's vikar: Coward). Kemi: Læst og repeteret Waages lærebog i kemi. Af eksperimenter er udført væsentlig de i lærebogen angivne. Læst og repeteret ernæringsfysiologi efter Knudsens og Falch's lærebog.

2den kl. (Overl. Hougen's vikar: Coward). Fysik: Læst og repeteret varmelæren; desuden læst magnetisme og elektricitet indtil § 220. Kemi: Metallerne læst og repeteret. Gjennemgaaet de vigtigste mineraler og bergarter. Botanik: Plantebestemmelser paa skolen og paa ekskursioner. Læst fra planternes inddeling og ud. Zoologi: Repeteret hele middelskolens pensum. Af eksperimenter er udført væsentlig de samme, som findes anførte i aarsberetningen for 1889—90, afsnit VII. Benyttet samme lærebøger som før.

3die kl. (Overl. Hougen's vikar: Coward). Repeteret det hele artiumspensum.

Skrivning.*Middelskolen.*

- I a. Hareide og Ringdals skriveøvelser.
- I b. Som I a.
- I c. Som I a.
- II a. Som I a.
- II b. Som I a.

Tegning.*Middelskolen.*

- I. Tegning efter vægplancher med benyttelse af Harald Petersens tegneapparat nr. 1 til 12.
- II. Fortsættelse af foregaaende aars øvelser fra nr. 13 og videre saa langt, hver enkelt elev kunde række.
- III. Frihaandsperspektiv i overensstemmelse med planen.
- IV. Fortsættelse af foregaaende aars øvelser.

Gymnasiet.

I. Frihaandsperspektiv. Tegning efter brugsgjenstande med og uden skygning.

II. Projektionstegning med benyttelse af Holst og Johansens bog indtil § 6. Udførelse af artiumsornamenttegningen.

III. Projektionstegning: Holst og Johansens bog fra § 6 og bogen ud. Gjennemgaaet og konstrueret de fleste hidtil givne artiumsopgaver.

Gymnastik.*A. Gutterne*

Paa grund af det forholdsvis store elevantal i gymnasielklasserne — 59 — blev eleverne fra november delt i 2 partier, saaledes at 1ste gymnasielklasse blev for sig selv i et parti og 2den og 3die gymnasielklasser sammen dannede et andet parti. For ikke at forandre timetabellen, hvilket vilde være forbundet med store vanskeligheder, blev kaptein Finn Bergh engageret som hjælpelærer og gymnastiken for 2den og 3die gymnasielklasser henlagt til folkeskolens gymnastiklokale i Dronningens gade til de samme timer, som før havde været fælles for alle gymnasielklasser.

Samtlige gutter var delt i 6 partier.

Parti.		Elever.	Fritagne.	Rest.
1ste 3die og 2den gymnasielklasser —		ialt 36	2	34
2det	1ste —	» 23	4	19
3die	4de middelskoleklasse	» 31	2	29
4de	3die —	» 38		38
5te	2den —	» 28	3	25
6te	1ste —	» 39	2	37

203 ÷ 13 182

De af lægerne anførte grunde for fritagelse har været: Brok 1. Øienfeil 1. Epilepsi 1. Knæskade 1. Hjerteronde 1. Mavekatarrh eller svaghed efter mavebetændelse 3. Anæmi 1. Hovedpine 2. Frost i fødderne 1. Derhos havde 1 medfødt legemsfeil.

Øvelserne har været drevet hovedsagelig efter Bentzens tabeller og forøvrigt overensstemmende med det af departementet fastsatte program. Naar veiret har tilladt — saavel ifjor høst som ivaar — har øvelserne været henlagt til det frie, hvor lege, boldslagning, stavsprang, længdesprang m. v. har været drevet enten i skolegaarden, retranchementet eller i baneheien.

2det og 3die parti har hvert havt 4 timer, de øvrige partier 3 timer pr. uge.

B. Pigerne.

Af disse har kun de 3 nederste klasser af skolen havt gymnastik. Disse har været delt i 3 partier, saaledes:

Parti.			Elever.	Fritagne.	Rest.	
1ste	3die middelskoleklasse	—	ialt 31	14	17	
2det	2den	—	» 32	10	22	
3die	1ste	—	» 34	5	29	
				97	÷ 29	68

De af lægerne anførte fritagelsesgrunde har været: Mavekatarrh eller andet maveonde 4. Anæmi og hovedpine 16. Benskade 1. Rygsmerter 1. Betændelse i ryghvirvlerne 1. Rygradsskjævhed 2. Kronisk bronchit 2. Samt 2 med medfødte legemsfeil.

Ved undervisningen har „Minnesboken“s tabeller, suppleret med Bentzens, været befulgt. Naar veiret og forholdene forøvrigt har tilladt, har øvelserne været henlagt til skolegaarden, hvor fornemmelig lege og boldslagning har været drevet.

Hvert parti har havt 2 timer pr. uge.

Under gymnastiklærerens fravær henimod 3 maaneder paa stipendiæreise til Italien har kaptein J. Vogt med departementets samtykke vikarieret i stillingen.

Sløid.

Sløidundervisningen er iaar som tidligere drevet i folkeskolens sløidlokale og delvis med dennes værktøi.

Eleverne har været delt i 8 partier, 2 i hver klasse, med henholdsvis 19 og 17 elever i I kl., 17 og 11 i II kl., 19 og 17 i III kl. og 17 og 9 i IV kl.

Sløidtimerne har været henlagt til tiden mellem kl. 12 og 2 med 1 time særskilt for hver klasse 2 dage i ugen.

Undervisningen er foregaaet i tilslutning til „Modelrække for folkeskoler, middelskoler og ungdomsskoler“ efter Kjenneruds sløidtegninger.

Følgende arbejdsmaader er gennemgaaet:

- I I kl.: Sugning, høvling, rundhøvling, filing, bensugning, kantfiling og skavknivsovelser.
- II kl.: Sammenføjning med spiger og skruer. Sammenfældning.
- III og IV kl., der siden 1897 er gaaet parallelt frem: Gradning, giring og tapning.

Eleverne har som tidligere lagt stor interesse for faget for dagen. Undervisningen er besørget ved folkeskolelærerne Harald Lie, S. Mosby og S. Svendsen.

Haandarbejde.

I a, b, c. Syet et forklæde med broderi, strikket.

II a. b. Lappestykke, stoppestykke, lært knaphul og snørehuller, syet navn. Strikket.

III a, b, c. Benklæder. Strikning.

IV a. b. Benklæder. 1 par strømper færdig.

Sang.

Gymnasiet, III a, b og c samt II a sunget sammen firstemmig, idet stemmerne er indøvede klassevis i de faste 4 ugentlige timer og samsangen drevet i eftermiddagstimer frivillig saavel for lærer som elever.

Lidt node- og sang-theori i slutten af skoleaaret.

Det praktiske kursus.

Bogholderi: Bogholderiets betydning, bøgernes inddeling og de i bogholderiet forekommende fremmede ord er gennemgaaet. Forskjellige opgaver er derpaa gennemgaaede og alle posteringer heraf anførte i den systematiske orden. Uddrag af Raabalance er foretaget og alle afslutninger er udførte saavel i hovedbogen som de forskjellige bibøger. De fleste opgaver er udførte paa skolen, enkelte ogsaa som hjemmearbejde. Status er optaget for hver opgave.

Handelsregning: Blandede opgaver i middelskolens pensum, — kjæderegning, vexe-, kursregning, arbitrage, facturaer, kontokuranter, kalkulationer efter Berg & Jægers: „Lærebog i handelsregning“.

Geografi: Bendixen's Nordens handelsgeografi gennemgaaet og af Gundersens politiske geografi, hvad den bog omhandler af andre landes handelsgeografi.

Statsøkonomi: Læren om produktion og fordeling i kort udtog. Omsætningslæren udførligere omhandlet: penge, banker, de forskjellige værdipapirer, beskyttelsestold og frihandel. Af læren om forbruget særlig skatter og statslaan. Efter mundtlig gennemgaaelse af et emne blev der leveret eleverne en kort fremstilling deraf til afskrift.

Handelsret: Om handelsberettigelse, handelsselskaber, rederi, firmaanmeldelse, prokura, lovbefalet bogførsel, maal og vægt, akkordforhandling og konkurs samt forældelse af fordringer. Afskrift som ovenfor.

Vexellære: Polaczek's „Vexel- og checklære“ i sin helhed, dog med forbigaaelse af meddelelserne om udenlandsk vexelet.

VII. Afgangsexamina 1901.

Til middelskolens afgangsexamen efter den nye ordning fremstillede sig 52 kandidater, hvoraf 41 var elever og 11 privatister. Af dette antal rejiceredes 2 elever og 4 privatister. Følgende bestod prøven.

Elever:

Barth, Kristian
Bastrup, Arne
Brun, Josef
Collin, Trygve
Espeland, Nils
Frølich, Bernhard
Hansen, Ole
Jensen, Haakon
Marstrander, Rolf
Mæland, Peder
Mæland, Sverre
Nitter, Harald
Olsen, Emil
Olsen, Oie
Omdal, Aksel
Omdal, Simon
Petersen, Aksel
Simonsen, Karl
Svensen, Birger
Syvertsen, Jørg
Tharaldsen, Einar
Thorkildsen, Jørgen
Tønnesen, Kristian

Andersen, Anna
Beer, Petra
Dahl, Malvine
Engebrottsen, Gunhild
Foss, Thora
Haanes, Solveig

Iversen, Martha
 Lie, Mathilde
 Mürer, Henny
 Nodeland, Aase
 Ramløff, Theodora
 Schönheyder, Edle
 Stray, Elisabeth
 Tharaldsen, Gunhild
 Tobiassen, Karen
 Torgersen, Sigrid.

Privatister:

Brunvand, Markus
 Hansen, Harald
 Usteru l, Peter

 Andersen, Ida
 Mønnich, Borghild
 Thorkildsen, Agnes
 Thorkildsen, Hanne.

Desuden underkastede student Birger Hansen sig tillægsprøve i latin med karakteren 2.5 saavel i det skriftlige som i det mundtlige.

Til medlemmer af censurkomiteen til bedømmelse af de skriftlige besvarelser ved aarets afgangsexamen for 7de kreds, bestaaende af Kristianssands, Lillesands, Mandals og Farsunds skoler, var af undervisningsraadet beskikket følgende lærere:

I norsk stil: Rektor Sommerfelt og kateket Bonde (Mandal). Suppleant: overlærer Sagen.

I tysk stil: Adj. Munch og adj. Johansen. Suppleant: adj. Heuch.

I engelsk gjenfortælling: Skolebestyrer Salvesen (Farsund) og skolebestyrer Gauslaa (Lillesand). Suppleant: adj. Grønvold.

I matematik skriftlig: Adj. Vesthassel (Farsund) og adj. P. Hougen. Suppleant; klasselærer Brun.

I tegning: Adj. Retz (Lillesand) og klasselærer Brun. Suppleant: adj. Hesselberg.

I skrivning: Klasselærer Tønseth og lærer S. Olsen. Suppleant: lærer E. Refsnes.

I tillægsprøve i latin: Overlærer Gjessing og adj. Schönheyder. Suppleant: overlærer Sagen.

Komiteens formand var rektor Sommerfelt.

Fællescensur afholdtes onsdag den 12te juni.

Til censorer ved den mundtlige prøve opnævntes:

I religion: Seminarlærer Nitter, pastor Mossin, kateket Bonde (Mandal).

I norsk: Overlærer Sagen, adj. Munch, cand. theol. Fladmark (Lillesand).

I tysk: Adj. Johansen, adj. Heuch.

I engelsk: Adj. Grønvold, skolebestyrer Salvesen (Farsund), cand. mag. Stang.

I historie: Overlærer Gjessing, adj. Schönheyder.

I geografi: Klasselærer Tønseth, cand. mag. Hoffmann, klasselærer Steen (Mandal).

I naturkundskab: Adj. P. Hougen, seminarlærer Jansen.

I matematik: Adj. Hesselberg, klasselærer Brun, adj. Retz (Lillesand), adj. Vesthassel (Farsund).

I gymnastik: Kaptein Bergh.

I haandgjerning: For gutter: Lærer Hagtvædt. For piger: Frk. Korneliussen.

Ved tillægsprøve i latin: Overlærer Sagen.

Klassisk examen artium 1901.

Navne.	Norsk stil.	Lat. overs.	Mat. skriftl.	Religion.	Norsk&oldn.	Latin.	Latin.	Græsk.	Græsk.	Engelsk.	Historie.	Mat. mundtl.	Ordenstal.	Antal fag.	Hovedkarakter.
Benestad, Georg	3	3	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	17	12	Meget godt
Endresen, Endre	4	4	1	2	2	2	2	1	2	3	2	2	27	12	Meget godt

Realartium 1901.

Navne.	Norsk stil.	Eng. stil.	Mat. skriftl.	Fysik skriftl.	Religion.	Norsk&oldn.	Engelsk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Mat. mundtl.	Naturvdsnk.	Tegning.	Ordenstal.	Antal fag.	Hovedkarakter.
Debes, Inge	4	4	2	2	2	2	2	3	2	1	2	2	2	30	13	Meget godt
Heistein, Torgeir	4	3	4	3	2	1	1	1	1	2	2	1	1	26	13	Meget godt
Johansen, Norman	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	13	Meget godt
Sejersted, Fredrik	4	3	2	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	22	13	Meget godt
Stray, Gunvald	4	4	2	3	2	2	1	3	1	3	1	1	3	30	13	Meget godt
Stumpf, Hans	3	4	4	4	2	2	3	4	2	3	2	2	3	38	13	Godt
Sørensen, Jørgen	3	2	4	4	1	2	1	1	2	2	2	2	3	31	13	Meget godt
Thorkildsen, Gunvald	4	4	1	3	1	3	2	2	2	1	2	3	3	29	13	Meget godt
Thorvildsen, Alf	4	3	4	4	2	3	2	3	2	1	3	1	2	36	13	Godt
Vogt, David	4	3	2	3	1	1	1	2	1	1	1	3	3	24	13	Meget godt
Ytterbye, Stian	3	2	2	2	2	1	1	2	2	1	1	1	1	22	13	Meget godt
Privatist:																
Platou, Eivind	4	4	4	2	1	2	2	3	2	1	2	2	3	32	13	Meget godt

2 privatister ved realartium bestod ikke den skriftlige prøve.

Til censorer ved den mundtlige examen artium ved Kristianssands katedralskole var af departementet opnævnt følgende:

- I religion; Adj. Elligers (Arendal) og pastor Brochmann.
- I latin: Rektor Sommerfelt.
- I græsk: Adj. Schönheyder.
- I fransk: Adj. Kleven (Arendal) og adj. Grønvold.
- I engelsk: Do. og cand. mag. Stang.
- I norsk og oldnorsk: Rektor Gjessing (Arendal).
- I historie: Adj. Johansen.
- I matematik: Overlærer Suleng (Arendal).
- I fysik: Do. og stud. real. Coward.
- I geografi: Adj. P. Hougen.

I det praktiske kursus i forbindelse med 1ste gymnasieklasse underkastede følgende sig afgangsexamen:

Blumer, Elisabeth
Haanes, Margit
Jørgensen, Rolf
Undsæt, Halfdan.

VIII. Samlingerne.

Den zoologiske samling.

A. Hvirveldyr.

Pattedyr.

Mustela nivalis, snemus, i høstdragt, modtaget i bytte fra universitetet.

En panterkat.

Castor fiber, bæver, Kvaasefjorden.

Fugle.

Falco æsalon, dværgfalk, hun.

Falco gyrfalco, jagtfalk.

Kinesisk nattergal.

Fringilla montifringilla, bjergfinke, gave fra vagtmester Haavik.

Caryocatactes guttata, nøddlekraake, gave fra dyrlæge Juell.

Ciconia alba, stork, Kongsgaard, gave fra proprietær Moe.

Mergus albellus, hvid fiskeand, modtaget i bytte fra universitetet.

Fuligula clangula, hvinænd, gave fra skoleelev Eyvind Platou.

Krybdyr.

Tropiske slanger, gave fra skoleeleverne, brødrene Brun.

Vipera berus, lugorm med klolignende dannelse paa bagkroppen, gave fra Ole Olsen Skogen, Greibstad.

Physignatus gilberti, øgle, Australien, modtaget i bytte fra universitetet

Fiske.

Caranx trachurus, tagmakrel, gave fra skoleelev Alfred Mønnich.

Siphonostoma typhle, tangsuelle, gave fra mekanikus Th. Thomassen.

Petromyzon marinus, lampret.

Acerina cernua, ruskle, modtaget i bytte fra universitetet.

Coregonus albula, lagesild, do.

Leuciscus idus, iden, do.

Aspius alburnus, løien, do.

Abranis brama, bras, do.

Leuciscus erythrophthalmus, do.

Salmo alpinus, røie, do.

Æsmerus sperlanus, do.

Phoxinus aphyia, ørekyte, do.

B. Leddyr.

Udenlandske edderkopper og skorpioner, gave fra skibskaptein Askildsen.

Nephrops norvegicus, troldhummer.

Maja squinado, troldkrabbe, gave fra toldkontrollør Knudsen.

Billesamlingen er ved gaver fra overlærer Ullmann voxet fra 1300 til henved 1500 arter.

E. Pighudede.

Holothuria tremula, søpølse, modtaget i bytte fra universitetet.

H.

Kalkdannelse i en blaamusling, gave fra skoleelev Eyvind Platou.

Lidet hønseæg.

Kjæver af en springer, gave fra skibskaptein Askildsen.

Hvalrosben, do.

Den botaniske samling.

Kongle fra Chili, gave fra skoleelev Anna Olsen.

Potet med skud, gave fra adjunkt Munch.

Træestykke, fundet i 5½ m.s dybde i en mosemyr paa Eg, gave fra skoleelev Eyvind Platou.

Den mineralogiske samling.

Magnetjern fra Gellivara, gave fra toldkontorist B. Christiansen.

Ruststykker, myrsmalm, fra byens vandledning, gave fra brandmester Pedersen.

Den ethnografiske samling.

Gammel hellebard fra Søgne.

Til **myntsamlingen** er erhvervet en russisk sølvmynt.

Før de modtagne gaver aflægges herved skolens forbindtligste tak.

Sommerfelt.

NB. *Bibliothekets* tilvæxt trykkes særskilt.

Læremidler.

Ordbøger.

- Geelmuyden, J. Engelsk-norsk ordbog. 4de udgave ved H. Eitrem. 4—10 hefte. Kr.ania 1900—1901.
 Lange og Nielsen. Fransk-norsk ordbog. 1—7. Kjøbenhavn 1901.
 Myhre og Ipsen. Tysk-norsk ordbog. 1—6. Kjøbenhavn 1901.
 Salomonsens store illustrerede konversationslexikon. Forts. Kjøbenhavn 1900—1901.

Nyere sprog.

- Brekke, K. Ny engelsk læsebog for middelskolen. Kr.ania 1901.
 Bruun, Schou. Grammaire Francaise. Kr.ania 1899.
 Brun og Ullmann. Europæisk digtning. Kr.ania 1900.
 Erichsen og Bretteville. Norsk læsebog for middelskolen. I. Kr.ania 1901.
 Groth, E. Collection of Tales and Sketches. Bielefeld u. Leipzig 1893.
 Koht, H. Lesestykke i landsmaale. Kr.ania 1900.
 Larsen, Chr. Lærebog og haandbog i det tyske forretnings-sprog. I. Kr.ania 1896.
 Myhre, W. Lærebog i tysk for begyndere. Kr.ania 1901.
 Trampe Bødtker og Høst. Franske læsestykker for gymnasiet. Kr.ania 1897.
 Vetlesen, T. Norske digte. Kr.ania 1899.
 Vietor, W. Deutsches Lesebuch in Lautschrift. Leipzig 1899.

Religion.

Vogt, Volrath. Bibelhistorie for middelskolen. Forkortet udgave ved biskop Bang. Kr.ania 1901.

Historie.

Brun, Daniel. Fortidsminder og nutidshjem paa Island. Kjøbenhavn 1807.

Christensen, Hjalmar. Nikolai Wergeland. Bergen 1899.

Feyerabend, K. A History of English Literature. Bielefeld u. Leipzig 1899.

Gardiner, S. Cromwell's Place in History. 1898.

Irving, W. Christopher Columbus. Mit Anmerk. v. Paetsch, Bielefeld u. Leipzig 1897.

Joyce, P. W. A Child's History of Ireland. Dublin 1898.

Macaulay, Th. Lord Clive. Mit Anm. v. Thiergen. Bielefeld u. Leipzig 1897.

— History of England. I. Tauchnitz.

— The Duke of Monmouth. Mit Anm. v. Paetsch. Leipzig u. Bielefeld.

Ullmann, V. Haandbog i Verdenshistorien. Kr.ania 1901.

Collingwood. Pilgrimage to Sagasteads of Iceland.

Geografi

Geelmuyden, J. Lærebog i geografi. Udg. af Dr. Halvorsen. Kr.ania 1900.

Haffner, E. Geografi for middelskolen. Kr.ania.

Rasmussen, N. Geografiens grundsætninger. I. Aalborg 1900.

Reusch, H. Geografi for middelskolen. Kr.ania 1900.

Naturkundskab.

Alfsen, M. Elementær stereometri. Kr.ania 1898.

Engbrethsen, P. Læren om mennesket for middelskolen. Kr.ania 1900.

Foldberg, P. Elementær algebra. Kjøbenhavn 1896.

— Arithmetik for begyndere. Kjøbenhavn 1896.

Geelmuyden, Dr. Lærebog i menneskelig fysiologi og hygiene.
Krania 1901.

Schmell, Otto. Lehrbuch der Zoologie. Stuttgart u. Leipzig
Todhunter, J. Solutions to problems. London 1887.

Skolevidenskab.

Vor methode. Materialiesamling til en methodik for den høiere
undervisning. Kjøbenhavn 1899.

Sørensen, H. Ledetraad ved anskuelsesundervisningen i plante-
lære. Krania 1894.

Handelsvidenskab.

Madsen og Jæger. Lærebog i handelsregning. Bergen.

Madsen, H. Th. Forskole til norsk handelskorrespondance.
Krania og Bergen 1889.

Polaczek, C. Vexel- og checklære. Krania 1899.

Udenlandsk litteratur.

Andersen, H. C. Fairy Tales and Stories. Translated by
Dr. Dalcken. London.

Dickens, Ch. David Copperfield. Vol. 2 i 8 expl. Tauch-
nitz — Leipzig.

— Twelve Chapters from The Pickwick Club.
Mit Anm. v. Dr. Röttiger. Bielefeld u. Leipzig
1898.

Edgeworth, M. Zwei Erzählungen aus Popular Tales. Mit
Anm. v. Dr. Grubbe. Bielefeld u. Leipzig 1893.

Eliot, G. Janet's Repentance. Edingburgh & London 1897.

— Amos Barton. Do. "

— Mr. Gilfil's Love-Story. Do. "

Fraser-Tytler, A. Leila or The Island. Mit Anm. v. E. Wetzel.
Bielefeld u. Leipzig 1897.

Irving, W. The Sketch Book I. Mit Anm. v. Dr. Boethke.

— ————— II. — v. Dr. Knauff.

Bielefeld u. Leipzig 1896.

Stevenson, L. In the South Seas. 1—2. Tauchnitz — Leipzig.

Lamb. Six Tales from Shakespeare. Mit Anm. von F. Friedrich.
Bielefeld u. Leipzig 1894.

Shakespeare, W. The Merchant of Venice. Mit Anm. v. Dr.
Penner. Bielefeld u. Leipzig 1898.

IX. Fortegnelse over de ved skolen brugte lærebøger.

I religion.

Bretteville-Jensen og Svendsens bibellistorie.

Vogts forkortede bibellistorie for middelskolen ved Bang.

Sverdrups forklaring.

Vogts kirkehistorie.

Bangs kirkehistorie.

Brun og Cnsparis kirkehistorie.

Klaveness' bibellære.

Platous forklaring til Mathæus evangelium.

I norsk og oldnorsk.

Eriksen. Norske læsestykker for middelskolens øverste klasse

Pauss og Lassens læsebog.

I. ofgaard. Norsk grammatik.

Larsen. Norsk grammatik.

Broch og Seip. Kortfattet literaturhistorie.

Eriksen. Literaturhistorie.

Fosse. Landsmaal.

H. Koht, Landsmaal.

Nygaard. Oldnorsk læsebog for begyndere.

— Udvalg af den norrøne literatur.

— Oldnorsk grammatik.

I tysk,

Knudsen og Kristiansen. Elementarvog.

- P. Voss. Deutsches Lesebuch.
 Johansen. Tysk grammatik.
 Kristiansen. Tyske stileøvelser.
 — Tyske taleøvelser.
 Gundersen. Tysk læsebog for gymnasiet.

I latin.

- Lowum. Latinske stileøvelser.
 Schreiner. Latinsk grammatik.
 Gjør og Johansen. Opgaver til latinske oversættelser.
 Henrichsen. Opgaver til oversættelse fra latin paa dansk.
 Andersen og Gjør. Latinske stileøvelser.
 Weisse. Romerske antikviteter og omrids af litteraturhistorien.

I græsk.

- Schou-Brun. Græsk grammatik.
 Christensen. Det græske statsliv i oldtiden.
 Secher. Græsk mythologi.
 Aars. Græsk litteraturhistorie.

I engelsk.

- Brekke. Lærebog i engelsk for begyndere.
 — Engelsk læsebog for middelskolen.
 Brekke og Western. Udvalg af engelske forfattere.
 Sommerfelt. Engelsk læsning for gymnasiet.
 — Nyeste engelske forfattere i udvalg.
 — Engelsk litteraturhistorie.
 Løkke. Engelsk grammatik.
 Knudsen og Løkke. Engelske stileøvelser.
 Western. Engelsk grammatik for middelskolen.
 Krogh. Engelske stileøvelser for realgymnasiet.
 Brynildsen. Engelske stileøvelser for realgymnasiet.

I fransk

- Høst og Bødtker. Fransk læsebog for begyndere.
 Knudsen og Wallem. Fransk læsebog, 2den del.
 Knudsen. Fransk grammatik.

I historie.

- Ræder. Historisk lærebog for middelskolen.
 — Lærebog i oldtidens historie.
 Eriksen. Norges, Sveriges og Danmarks historie.
 Schjøth og Wallem. Frankriges historie.
 Putzger. Historischer Schul-Atlas.

I geografi

- Arstal. Geografi for middelskolen.
 Reusch. Geografi for middel skolen.
 Gundersen. Udtog af den politiske geografi.
 Johannesen. Mathematisk geografi.
 Haffner. Lærebog i fysisk geografi.

I naturkundskab.

- Sørensen. Dyre- og planterigets naturhistorie.
 — Norsk flora.
 — Botanik.
 Henriksen. Lærebog i fysik.
 Schjøtz. Fysik.
 Waage. Det daglige livs kemi.
 Corneliussen. Mineralogi.
 Sverdrup. Det menneskelige legeme.
 Falk og Knudsen. Det menneskelige legeme.

I regning og matematik.

- Johannesen. Praktisk regnebog.
 — Arithmetik.
 Eliassen. Geometri.
 — Arithmetik.
 Bonnevie og Sørensen. Plangeometri.
 Bonnevie og Berg. Arithmetik.
 Guldberg. Stereometri.
 — Trigonometri.
 — Analytisk geometri,

Guldberg. Algebraisk analyse.

Holst. Funktionslære.

I skrivning.

Hareide og Ringdal. Skrivebog.

X. Skolepenge. Skolebeneficier.

Skolepengene udgjør for begge gymnasiernes 3 klasser kr. 144 aarlig, for middelskolens kl. IV, III og II kr. 96, for I kr. 72.

For brødre gives saadan moderation, at den ældre (den, som gaar i høieste klasse) betaler fuldt ud, den anden 3 fjerdedele, den tredje halvparten af den for deres respektive klasser bestemte sum, medens 4de og følgende bliver gratister.

Hvis af flere samtidig skolesøgende brødre en er gratist, og denne er den ældste, erholder den anden og følgende moderation, som om han var fuldt betalende; hvis derimod en af de følgende er gratist, trækkes hans skolepengebeløb, beregnet efter klassens ordinære skolebetaling (uden moderation), fra det beløb, som samtlige brødres skolepenge med den regulære moderation udgjør; hvis ogsaa en tredje brøder faar fri skolegang, beregnes dennes værdi derimod kun efter den modererede skolebetaling, som han skulde erlægge under forudsætning af, at alle var betalende elever. (Dept. rundsk. $\frac{4}{9}$ 89).

I det forløbne skoleaar har til fripladse været bevilget kr. 2630.

Thues legats renter har været uddelte som flidsbelønning til 2 elever af 3die og 1ste rg. med kr. 42 til hver og til 2 elever af 2den rg. med kr. 42 til hver.

Efter skolelovens § 58 skal skolepengene betales *forskuudsvis*.

Og reglementets § 39 lyder saaledes: „Er skolepengene for en elev ikke erlagte til bestemt tid, er rektor, naar han af kassereren derom underrettes, *forpligtet* til at nægte en saadan discipel adgang til skolens undervisning.“

XI. Forskjellige bemærkninger.

Det nye gymnasium bestaar ved herværende skole af 3 linjer:

1. Reallinjen, hvis hovedfag er matematik og naturfag.
2. Den sproglig-historiske linje (uden latin), hvor hovedvægten er lagt paa modersmaal, nyere sprog og historie.
3. Den sproglig-historiske linje *med* latin, hvor sidstnævnte sprog er hovedfaget.

Iste gymnasieklasse er *fælles for alle 3 linjer*. Først i 2den klasse indtræder linjedelingen.

Timefordelingen paa de forskjellige linjer vil sees af følgende tabel:

a er reallinjen, *b* den sproglig-historiske linje, *c* latinlinjen.

	a			b			c		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
Religion	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Norsk	4	5	4	4	6	5	4	5	4
Tysk	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Engelsk	4	2	2	4	7	7	4	2	2
Fransk	4	2	2	4	4	3	4	5	
Latin								7	11
Historie	3	3	3	3	5	5	3	3	3
Geografi	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Naturfag	4	5	5	4	1	1	4	1	1
Matematik . . .	4	6	6	4	2	2	4	2	2
Tegning	2	2	1	2			2		
Sum	30	30	30	30	30	30	30	30	30

Desuden 6 timer ugentlig legemsøvelser og sang.

Ved udgangen af 1ste klasse afholdes særskilt *artium*s-prøve i perspektivtegning og kemi med menneskets fysiologi og sundhedslære, hvorefter disse fag bortfalde.

Optagelsesprøve til middelskolens kl. I afholdtes i slutningen af juni. Fra folkeskolen i Kristianssand og paa Lund var anmeldt ialt 101, hvoraf 87 blev optagne. Som censorer fra folkeskolen var af skolestyret opnævnt: Lærerne Hagtvedt og Homme samt lærerinde frk. Jørgensen.

Til at ordne og forestaa prøven var af rektor beskikket klasselærer Tønseth.

Skolens undervisning indstilledes 11te juni, hvorpaa examen holdtes fra 12te til 29de juni; 1ste og 2den juli afholdtes censur og d. 3die foregik karakteroplæsning.

Efterat den nye skolelov er begyndt at gennemføres, har rektor hvert aar efter sommerferierne sendt rundt til forældrene et trykt cirkulære, hvori lovens bestemmelse (i § 10) om den saakaldte indskrænkede fagkreds forklares og forældrene opfordres til at gjøre anmeldelse, forsaavidt de ønske den omhandlede fritagelse for nogen af sine børn.

I de første aar blev adgangen til fritagelse i henhold til lovens § 10 kun i forholdsvis ringe mon benyttet, men senere er antallet af anmodninger om denne fritagelse støget betydelig; for tiden er i kl. II 12 af 74, i kl. III 12 af 62 fritagne for matematik eller tysk. Eleverne med indskrænket pensum i matematik har, saavidt muligt, været samlede i den ene af klassens parallelafdelinger. De særtimer i matematik, som har maattet skaffes disse elever med indskrænket pensum, har det været forbundet med megen vanskelighed at indramme i den ordinære timetabel; for en del har man været nødt til at henlægge dem til eftermiddagen.

Af skolelægen, brigadelæge Moh'n's indberetning for aaret hidsættes:

Ved skoleaarets begyndelse i septbr. 1900 undersøgtes de nye elever, ialt 95. Følgende sygelige tilstande fandtes:

	Gutter.	Piger.	Tils.
Blodmangel — kardialgi	2	8	10
Hovedpine	5	9	14
Halvhed		3	3
Kjertelsygdom (adenoide vegetationer)	3		3
Kronisk bronchit		1	1
Mindre god hørelse	4	2	6
Langsynthed	1	1	2
Nærsynthed	5	1	6
Svagt syn			
Ømfindtlighed for lys	1		1
Øienkatarrh	1	2	3
Nyresygdom	1		1
Rygradsskjævhed	2	8	10
Stamhed	1		1
	26	39	65

Flere børn led af forskellige sygdomme.

Antallet af sygelige piger var langt større end for gutternes vedkommende, for de i 1ste middelklasse indkomne dobbelt saa stort. Aarsagerne er som ellers overalt de i skoletiden optrædende eller ved skolelivet forværrede sygelige tilstande, blodmangel, kardialgi, træthed, fremforalt hovedpine, rygradsskjævhed. Af den sidste lidelse var der i dette aar usædvanlig mange tilfælde; det overveiende antal blandt pigerne.

I flere tilfælde faar man et bestemt indtryk af, at den sygelige tilstand skyldes momenter udenfor skolen, arvelig belastning, mindre gode hygieniske forhold i hjemmet eller slet ernæring. Under disse forhold, hvor børnene allerede før skoletiden er svagelige, vil *skoletivet* med sin tvungne stillesiddende i indesluttet luft fra tidlig om morgenen til langt paa dagen, med sin fordring til anspændt opmærksomhed blive

noksaa anstrengende allerede de første skoleaar i folkeskolen og i de lavere klasser — selv om ikke *skolcarbeidet* er saa særdeles stort. Desværre taaler netop den slags børn ikke gymnastik, ialfald ikke i den for alle fælles methodiske form. Pigerne leverer altid her det største kontingent af sygelige individer; i 10—15 aars alder er de i en stærk udviklingsperiode, voxer stærkere end gutterne og har i det hele mindre modstandskraft.

De fleste tilfælde af ryggradsskævhed, 1 gut og 5 piger, fik første halvaar daglig ved gymnastiklærerens velvilje om eftermiddagen en for hvert individ afpasset gymnastik — orthopædisk behandling. Flere tilfælde var lettere og i sin begyndelse, andre ældre og mere indgroede. Skolelægen konfererede jævnlig med gymnastiklæreren og inspicerede eleverne regelmæssigt. Resultatet var meget tilfredsstillende. Hos de fleste konstateredes god bedring, bedre holdning, mere kraft og energi i hele systemet, større evne til selvkontrol og selvretning. Ved de mere udviklede tilstande syntes ialfald videre tiltagen af lidelsen at være stanset.

Karaktergivningen er ordnet saaledes, at eleverne i kl. II—IV samt i gymnasiet ikke faar daglige karakterer indført i sine karakterbøger: derimod noterer læreren efter hver examination en karakter i klassens protokol, og efter disse daglige karakterer opføres ved maanedens slutning en gennemsnitskarakter for hvert fag, der indføres i karakterbogen, hvorpaa karakterbogen sendes hjem til forevisning. Ellers beror karakterbøgerne som regel paa skolen. Indtræffer der imidlertid i maanedens løb noget med en elev, som det ansees ønskeligt at meddele forældre eller foresatte, da bliver anmærkning derom indført i karakterbogen, som derpaa oversendes hjemmet til forevisning.

I kl. I bruges fremdeles daglige karakterer.

XII. Generalextrakt af skolens regnskab for 1900 — 1901.

Indtægt.

1.	Beholdning fra f. a.	Kr. 11,972.79
2.	Renter	„ 7,997.36
3.	Jordafgift	„ 2,069.36
4.	Skolepenge	„ 30,774.00
5.	Bidrag af kommunen	„ 1,300.00
6.	Tilskud af statskassen	„ 23,325.61
		Kr. 76,439.14

Udgift.

1.	Lønninger:	
	a. Kgl. ansatte lærere	Kr. 34,450.00
	b. Klasselærere og lærerinder „	4,400.00
	c. Timelærere og vikarer	„ 9,756.94
	d. Andre lønninger	„ 1,263.88
		Kr. 49,890.82
2.	Alderstillæg:	
	a. De kgl. ansatte lærere	Kr. 4,841.76
	b. Kl.lærerne og inspektricen „	1,500.00
		„ 6,341.76
3.	Pensioner	„ 377.22
4.	Bibliotheket og samlingerne	„ 1,221.25
5.	Legater, fripladse og moderation	„ 5,138.03
6.	Trykning, avertissementer etc.	„ 123.28
7.	Blandede og tilfældige udgifter	„ 319.56
8.	Eftergivne skolepenge	„ 192.00
9.	Udgift ved middelskoleexamen 1900	„ 61.12
10.	Udg. ifl. revisionsantegn. til forr. aars regnskab „	1,341.69
11.	Restancer	„ 4,885.18
	Beholdning kontant	„ 6,543.23
		Kr. 76,439.14

Kristianssand i oktober 1901.

Sommerfelt.